

Mark

Jon-né Yesu waaire tų alerale fo

(Mat 3:1-12, Luk 3:1-9, 3:15-17, Jon 1:19-28)

¹ Kótóné Naalema Yesu Kerisoné kisi fo wisi etéro kaae sirapó.

² Mo take Kótóné ama fo eratere kóló whı Aisiané aseýóló muló betere fo i ape.

“Yalo fo erale fae yóló dotonatare whı ya waaire tumó api folosóró fópóló, yalo dotęyaalo ai ape.

Ai sekénéta, ya waaire tų aleóló donoraalopó.

³ I whı ata, so whıkéle bitinire kópu kaae fi tikimó sókó wóló daalu, fo fake yóló i fo yaalo ai ape.

‘Tale waaire tų donoróló aleyae,’ ” erapó.

⁴ Atéyale fo dokonóturaalu, betą whı Jon walepó. Ata so whıkéle bitini kópu kaae fi tikimó sókó wóló duraalu, “Mepaae so whı de atimané yale dowi ala taaróló, tuę tiki feteyóló walemó węi tópuratepa, ti Kótóné diaaq dowi ala kwia tokóló aluraalopó,” du betalepó.

⁵ Atétere fo woseturaalu, Judia hae kwiamó betó mole so whıró Jerusalem bemó betó mole so whıtamo a beterepaae wóló, atimané yale dowi alarape fea haķeamó yó matepa, Jon-né atima Jordan węimó tópurótua yalepó.

⁶ Jon-né ama bukutua yale kutita, ti kale *kamel* hupu nikiné dokóló moletei bukutua yóo, ama tokélé hupu sekaęné aleyaletei sua yóo,

yalepó. Ama nukua yale ɔla ti ero nusuró meke wẹitamopó.

⁷ Atéró ama atimapaee duraalu, “Ẹta folosóró wale whi i ape. Nalo yalo kɔlipaae, ti mó doa fotokọ bole seké whi waalo ai ape. Ai seké ɔta ẹ kaae mei, mo doasi seké whi betepa, ẹ ɔ a ɔmó belekɔamale naale kaae beteropó. Tėru, ama hó bené képi yalo teraayaairetei mo sunipó.

⁸ Yalota, diɔ haɓe wẹi maaté tópurótu betereitei, amata diɔ Dẹi Kepe Wisitamo tóapuraalo ai ape,” yalepó.

*Yesu wẹi tópurale alaró sọ sale alatamo
(Mat 3:13-17, Luk 3:21-22)*

⁹ Atéyale sukamó, Yesu ɔ Kaleli hae kwiamó tẹne Nasaret be taarólo wapa, Jon-né ɔ Jordan wẹimó tópuralepó.

¹⁰ Tėró, Yesu ɔ wẹi tópurólo hae taopaae hutu betepa, Jon-né ó sɔpaae kese horalemó hepen, be tu kuti tekée fu dere kaae yólo, Dẹi Kepe Wisi ba hokósere kaae Yesuné ama tikimó bitɔ dorowapa kelalepó.

¹¹ Atéró betepa ó sɔmó fo tekerótu duraalu, “Yata, yalo mo yaala sókó fóló, hosaa mole Naalepó. Naao dere ala fea mo wisi alatóro dereteiné ẹ mo doasi hajné sukutapó,” yalepó.

¹² Téyalemó mo ai fapotóroti, kale Dẹi Kepe Wisiné Yesu so whikélé bitini, kópu kaae fi tikipaae seýoló falalepó.

¹³ Yesu ɔ atéró fóló betepa, be dẹ whi siki tamo kemeyalepó. Atépa, Yesu ɔ dée nópóló Satan-né ɔpaae kae kae sọ sere alarape erótu betalepó.

À aimó syaae ɔlatamo betepa, me ala yaɔsóró Kótóné ama *ensel-rape* dorowóló, Yesu tao salepó.

Yesuné ama yó matere wh̄irape ɔ sya ape yale fo (Mat 4:12-22, Luk 5:1-11)

¹⁴ Jon *dipula* beterales kɔlipaae, Yesu ɔ Kaleli hae kwiapaae sókó wóló, Kótóné ama kisi fo wisi so wh̄i feapaae yó mótu betalepó.

¹⁵ Atéró yó mótu duraalu, “Talené eraaire ala ama kóló wh̄irapené deté wale fo mió i dokonatere ape. Téturaalu, Kótóné tɛteróló kaae tare alakélé mió sókó wóló i mole ape. Térapa diaaɔ du betere dowi ala taaróló, tuɛ tiki feteyóló kale kisi fo wisi wosóló, kisipa tiró betae,” du betalepó.

¹⁶ Atéró, Yesu ɔ ai Kaleli wɛi fóku seseke hutu bituraalu kelalemó, Saimon-ró noma Andrutamo h̄aleke wané ya su beterepó. Atimaamota, suka fea ya siré kotere wh̄i tamopó.

¹⁷ Atétu betepa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Diaamo ai ya siré koteretei taaróló, ɛ sya ape. Ti noatempa mei diaamoné ai ya su dere kaae so wh̄ikélé siré kweyaasepóló, yaɔo diaamo sóró beteraalopa ape,” yalepó.

¹⁸ Ama ai fo deretamotóro atimaamoné kale ya siré kotere h̄aleke wa taaróló, Yesu sya felepó.

¹⁹ Atéró ɔ sawa fóló, kale dere kaae Sebedi naalema Jems-ró noma Jon-tamo nukumó bituraalu, h̄aleke warape turukó feletei wisi wisiyóló nomotu betepa kelalepó.

²⁰ Atétu betepa, mó ai fapotóróti Yesuné atimaamopaae duraalu, “Diaamo ɛ sya ape,” yalepó.

Tétepa, atimaamoné alima Sebediró ama kutó diraterare wh̄irapetamo nukumó betepatei taaróló, atimaamo Yesu sya felepó.

*Yesuné dowi kepe h̄õkonale fo
(Luk 4:31-37)*

²¹ Atéró, atima fea touyóló Kapeneam bemó sókó fóló, ai bemó kale s̄aa n̄õpóló tukóló muló betere sukamó atimané fo wosetere be dolopaae fóló, Yesuné fo yó melaai kaae salepó.

²² Téró, ai kale so wh̄iné ama yó matere fo wosóló duraalu, “I sekéné yó matere fota, doasi kisipare wh̄irapené dere fo kaae dapóló, siratu betalepó. Kale Moses-né as̄ere fo yó matere wh̄irapené d̄apaae atéró yó mótumipó,” du betalepó.

²³⁻²⁴ Atétu betalemó, mo ai fapotóróti kale ai fo wosetere be dolomó bet̄a dowi kepe tepeyóló betere wh̄iné fo fakeyóló duraalu, “Nasaret be wh̄ikó Yesu-ó, naao d̄amopaae noa alakó eraaai waleé? D̄amo noatepa dóló aluraai waleé? Ȳata, dowi ala mo bet̄akélé munire wh̄i wisinaale betepa, Kótóné sóró kae beteró beteretei, ȳalo mo kisiparapó,” yalepó.

²⁵ Tétepa, Yesuné kale dowi kepe foné sóró duraalu, “Fo taaróló, wh̄i tuamó beteretei sókó fae,” yalepó.

²⁶ Ai fo deremó, kale dowi kepe sókó faairaaalu, kale wh̄i tao sóró feseróló fo fakeyóló keter̄etamo sókó felepó.

²⁷ Atéteremó, kale so wh̄i atimasisitei u wosene i wosene yóló duraalu, “Ita, noa ala yalerópó. Ama i yó matere kisi fota, mo doasi topo wh̄irapené dere

fo kaae dapó. Dowi keperapenékélé, mo whjné dere kaae, a aomó sukóló bituraalu, ama yae dere ala motóro dapóló,” siratu betalepó.

²⁸ Atétere ala so whj mo feané kolóló, Yesuné i ala du beterapóló kulu kulu só kotepa, Kaleli hae kwiamó betó mole so whj feané wosalepó.

*Yesuné kisi daae mole so whj wisirale fo
(Mat 8:14-17, Luk 4:38-41)*

²⁹ Atima fo wosetere be taaróló furaalu, Jems-ró Jon-tamokélé dape sóro Saimon-ró noma Andru-tamoné bepaae felepó.

³⁰ Atéro fóló beteremó, kale Saimon somané hamasere tiki supu kisiné sukóló mupa, Yesupaae yalepó.

³¹ Tétepa, Yesu kale so kisi dalóló molepaae fóló, ama naasemó tao sóro turukó horalemó, kale soné tiki supu du betaletai tukóló, atimamó ɔla kaae sóro biliralepó.

³² Atéyale sukamó, suka doropóló be hoteretamo, mepaae kisi daae mole so whjro dowi kepe tepeyóló betó mole so whjtamo, Yesu beterepaae dapesó wóló beteraleta dua yalepó.

³³ Ai be hulua feamó betó mole so whj wóló, Yesu betere be tɔ sókó walemó touróló betó molepó.

³⁴ Atéro betó mupa, mepaae kae kae hepo daae mole so whjkélé wisirótua yóo, so whj tuamó tepeyóló betere dowi keperapekélé hɔkonóló sókó fatua yóo, yalepó. Kale dowi keperapené Yesu a atei kaae whjpóló tuéreteiné mo so whjpaae fo yaosóro Yesuné ama seséyalepó.

*Yesu ama wotoró bitu momayale fo
(Luk 4:42-44)*

³⁵ Téró, Yesu ą be deyaai du beteretamotei turukó holóló ai be taaróló, so whíkélé mei tikipaae fóló, momatu betalepó.

³⁶ Yesu atéró momatu betepa, Saimon-ró ama fulumu whırapetamoné ą kikitu betalepó.

³⁷ Téró, atimané ą kekóló keletepa ąpaae duraalu, “Tale-ó, so whı feané ą mopaae felerópóló kikitu beterapó,” yalepó.

³⁸ Ai fo depa ama atimapaae tokó mótu duraalu, “Dą i be taaróló, felekemó tę mole berapepaae kale fo wisi yó melaai faalopa fiépe. Ti noatepae, ęta ai kutó diyaairaaalu i wóló betere ape,” yalepó.

³⁹ Téró, ą ai Kaleli hae kwia tuámó tę mole fo wosetere berapemó, kale fo wisi yó melaté kuturaalu dowi keperapekélé dóló hõkonótua yalepó.

*Dowi humu fuluné tiki dore whı wisirale fo
(Mat 8:1-4, Luk 5:12-16)*

⁴⁰ Atéró dowi humu fuluné tiki dore whı beta Yesu beterepaae wóló, bukutiri tearó bitu i fo yalepó. “Yesu-ó, naotamo ę wisiraaı kisipa mutepa, ti wisiraasepólópó,” yalepó.

⁴¹ Ai fo depa Yesuné kale whı kelalemó, kolené sukutu ama tikimó naase mulóló duraalu, “Yalo ą wisiraaı kisipa mutapa, wisi yae,” yalepó.

⁴² Ai fapotoró kale whı dowi humu fuluné tiki doretei mo ti wisiyalepó.

⁴³⁻⁴⁴ Atéró, Yesuné kale whı dotonaaı mo dirii fo yóló duraalu, “Yalo naao tiki wisiralepó fo mo so whıpaae momókó deté kweyaõse. ą fóló, Kótópaae momatere be kaae tare whırapepaae maaté naao tiki wisiraleteti yó melae. Téró, whıné tiki wisirateremó, mo take Moses-né melae yóló

ere ɔla male fae. Ti noatepae, ai wh̄irapené naao tiki kilituraalu, ita Talené erapó yópóló, yó melaai fae,” yóló dotonalepó.

⁴⁵ Yesuné kale seképaee ai fo yaletēi taaróló, ama tiki wisirale fo so wh̄i feapaae h̄akeamó yó melaté kw̄eyalepó. Atéyale tikimó, Yesu ̄a so wh̄i betó mole kuamó konénipa, so wh̄i bitinire tikipaae biṭi fua yalepó. Atétua yalemókélé, kae kae tikimó betó mole so wh̄i mo h̄ale ɔla kaae ̄a beterepaae wuatóro yó tarepó.

2

*Yesuné tiki sukóló d̄amui wh̄i wisirale fo
(Mat 9:1-8, Luk 5:17-26)*

¹ Téró nalo me sukamó, Yesu ̄a momó Kapeneam bepaae wóló betoremó, so wh̄i mo feané Yesu ama bemó wóló beterepó dere fo wosalepó.

² Ai fo woseturaalu so wh̄i dekéro wale tikimó, be dolokélé, t̄u sókó walekélé, so wh̄i daayaaire t̄e munipó. Atépa, atimapaae ama kale fo wisi h̄akeamó yó mótu betalepó.

³ Yesu ̄a atéro yó mótu betepa, mepaae douro wh̄irapené bet̄a tiki d̄amui wh̄i Yesu beterepaae beleyóló walepó.

⁴ Téyaletēi, so wh̄i mo f̄aanuraalu kale wh̄irape atima wh̄i sóro faaire t̄e munipa, siki bepaae holóló, Yesu daale mo donotóroṭi kale siki be keya dolo sokóló tiki d̄amui wh̄i beseṭamo turó de-ralepó.

⁵ Atétepa, Yesuné ai kale douro wh̄irapené kisipa tiki tiratere ala kolóló, kale tiki d̄amui wh̄ipaae

duraalu, “Ti naale-ó, naao yale dowi ala kwia fea mió yało tokóló aluratapó,” yalepó.

⁶ Yesuné ai fo depa, kale Moses-né asere fo yó melatere whirape atima tué tekitu betalepó.

⁷ “I whi ąta, Kótó kaaepó du betere foné Kótó faletu beterapó. Ti dowi ala kwiata, Kótóné beta sumó aluranérapó,” du betalepó.

⁸ Atima atéro mutu betere tué tiki Yesuné kisi-panétei mo hapale kolóló, atimapaee duraalu, “I kale yale fomó dią noatepa atei kaae tué mutu bitu de?”

⁹ Ti diąsisitei taleyae. Mepaae whiné duraalu, naao dowi ala kwia yało aluratapó fo so whi feané enérepé, ya turukó holóló naao besekę sóró fae, fo enére?

¹⁰⁻¹¹ Téretei, i haemó betóló fale so whiné dere dowi ala tokóló aluraaire fotokę Whiné Naalemané sumó bulapóló, so whi feané tué yópóló i dapa, ya turukó holóló naao besekę sóró bepaae fae,” yalepó.

¹² Mo ai fapotóróti, kale whi atima feané keletómó turukó holóló, ama besekę sóró felepó. Atétere ala kolóló, so whi feané sirayóló, atima Kótóné doi hale sóró horótu duraalu, “Mo take bitiré wale alimókélé, dané etei kaae ala mo kolókélé inipó,” yalepó.

Lipaipaae ą sya ape yale fo

(Mat 9:9-13, Luk 5:27-32)

¹³ Téro etéyalepó. Yesu ą momó weį fókumó fóló berteremó, so whi mo dekéro ą beterepaae wóló betó molepó. Atépa, fo kaae sóró yó melalepó.

¹⁴ Atétu berteró, tumó furaalu kelalemó, Alpiasné naalema Lipai ą *takis moni* saairaalu kapala

tęne furu bemó betepa, ąpaae duraalu, “Yą ę sya ape,” depa, kale whi ą turukó holóló Yesu sya felepó.

¹⁵ Atéro Yesu ą Lipainé bemó ąla naai fóló beteremó, mepaae *takis moni* sere whirapekélé, dowi ala dere whirapekélé, Yesuné ama yó matere whirapekélé, ama dere fo wosóló ą sya fu betere so whikélé, fea ąla nuku betalepó.

¹⁶ Atépa, Farisi whiraperó mepaae Moses-né asęre fo yó melatere whirapetamoné Yesu ą dowi ala dere whiraperó *takis moni* sere whirapetamo betámó ąla nuku betepa kelalepó. Atépa, Yesuné yó matere whirapepaae woseturaalu, “A *takis moni* siré kotere whiraperó dowi ala dere whirapetamotei noatepa ąla betámó nuku bitu dérópó,” yalepó.

¹⁷ Atéro dere fo Yesuné wosóló atimapaee duraalu, “Hepo daani hąle sesęre so whi *dokta* beterepaae fumitei, hepo daale so whiró tiki dore so whıtamo maaté fua dapó. Atétere kaae, ę wale alata wisi ala dere so whipaae ape yaai anitei, dowi ala dere so whipaae ape yaai walepó,” yalepó.

*ąla weteremó Yesupaae wosale fo
(Mat 9:14-17, Luk 5:33-39)*

¹⁸ Téro, Jon-né yó matere whiraperó Farisi whirapetamo atima ai sukamó ąla weyóló hąle beterepó. Tépa, mepaae so whi Yesu beterepaae wóló ąpaae woseturaalu, “Jon-né yó matere whiraperó Farisi whiné yó matere whirapetamo ąla weyóló bitu dere kaae, Naaó yó matere

wh̄rapekélé ɔ́la weóló bitini dere noatepa de?” yalepó.

¹⁹ Tétepa, Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Kale nomarape atima so dokore wh̄tamo betámó bituraalu, ɔ́la weyóló h̄ale betaaloé? So dokore wh̄ikélé atima fea betámó betereteiné ɔ́la weyóló h̄ale betenénipó.

²⁰ Téretei, me sukamó kale so dokore wh̄i atima betámó betepatei, mené ɔ́ tawóló só fole sukamó, atima ɔ́la weyóló h̄ale betó muaalopó.

²¹ Mepaae wh̄iné kisi kuti kwia sóro der̄akele kuti dakoróló nomotumipó. Atétepa, ti kale kisi kuti fē sókó fóló kóputuraalu, der̄akele kuti dotouyó sóro, mo ti bis̄aae faalopó.

²² Atétere kaae, mepaae wh̄rapené kale k̄laa wale kisi *wain* wēi hupu sekaɛné aleyale arói wutimó tepetumipó. Até enalemó, kale wēi mómu sókó faai tóputuraalu, ai kale hupu sekaɛné aleyale arói wutikélé fulukó fóló, wēikélé h̄ale besekéraalopó. Até yaqsóro, atimané kisi *wain* wēi tepeturaalu, ti hupu sekaɛné aleyale kisi wutimótóro tepetua dapó,” yalepó.

*Yesu ɔ́ta s̄a s̄a nokole be dē Talepó
(Mat 12:1-14, Luk 6:1-11)*

²³ Téró etéyalepó. S̄a n̄póló tukóló muló betere sukamó, ɔ́ ama yó matere wh̄rapetamo *whit* kutó tuámó kutu betalepó. Atéro kutu bituraalu, ama yó matere wh̄rapené ai kutómó ere *whit* bokóló nukulé fu betalepó.

²⁴ Atétere ala Farisi wh̄rapené kolóló, ɔ́paee duraalu, “S̄a nokole sukamótei, naao yó matere wh̄rapené atei kaae ala noatepa yópóló kaae

tare? Saa nokole sukamó kutó ditepa, mo doasi fo mulapó,” yalepó.

²⁵ Ai fo depa, ama atimapaae tokó mótu duraalu, “Depit-ró ama fulumu wh̄rapetamo wotetepa yale ala ašemó yóló muló betereitei, diaaḡ dosayóló tué muni airapó.

²⁶ Kótópaae momaraterere be Abiatané t̄eteróló kaae tawale sukamó, Depit ḡ Kótóné be dolopaae sókó fóló, Kótóné keletómó melaairaalu muló betere *bred* otei, ḡ wotetepa sóró nalepó. Téturaalu, ama fulumu wh̄rape atimakélé matepa nalepó. Ti ai ḡlata, mo ḡle wh̄iné nukupa, fo moleteiné kale momaraterere be kaae tare wh̄rapené maaté nukua dapó,” yalepó.

²⁷ Téró, Yesuné atimapaae duraalu, “Kótóné wh̄i aleyaleiteita, saa naai tukóló muló betere be ḡ doi sóró horḡpóló ini, wh̄i tao saai kisipa mutu, ai saa nokole be ḡ tukóló muló beteraḡpó.

²⁸ Atéreteiné Wh̄iné Naalema ḡta, ai saa nḡpóló tukóló muló betere be ḡ t̄eteróló kaae tare Talepó,” yalepó.

3

¹ Téró me sukamó Yesu ḡ fo wosetere bepaae sókó walemó, naase dowi wh̄i betḡ betepa ke-lalepó.

² Kale Saa naai tukóló muló betere sukamótei, naase dowi wh̄i Yesuné wisiratémóló kelaai, mepaae wh̄rapené kele mulóló betó molepó. Aita ḡle mei, kale tukóló muló betere be ḡmótei wh̄i wisiratepa, ḡ só deraai kisipa mutu yalepó.

³ Tépatei, Yesuné naase dowi whípaae duraalu, “So whị feané kolópólópa, ya turukó holóló daayae,” yalepó.

⁴ Atéró ama atimapaae woseturaalu, “Saa nokole sukamó so whị tao sere ala depa fo mulepé, dowi ala depa fo mule? Whị sukaqsóró tao sere ala depa fo mulepé, whị dele ala depa fo mule?” yóló wosalemó, atimané apaae me fokélé tokó menipó.

⁵ Ai whịrapené atei kaae dore whípaae kọletere ala ini, dowaae fu betepa Yesu ọ doasi sekei kisipa mutu, atimatamo fopaae buóló kale whípaae duraalu, “Naa naase teréẹ falae,” depa, ama naase teréẹ faralemó, kale dore naase mo wisiyó felepó.

⁶ Atéteremó, kale Farisi whịraperó Herot-né dere ala sya fu betere whịrapetamo belapaae tóẹ fóló daalu, Yesu netéró daaloé? yóló atimasisi kẹlaaróló, fo dokotu betalepó.

*Mo turó so whịné Yesu sya fele fo
(Luk 6:17-19)*

⁷ Téro Yesuró ama yó matere whịrapetamo ai be taaróló, wẹi kẹla molepaae fóló beteremó, Kaleli haemó betó mole so whị mo fea ọ sya wou betalepó.

⁸ Yesuné ai alarape du beterapó dere fo woseturaalu, mepaae Judia hae kwiamó betó mole so whịkélé, Jerusalem be hulua so whịkélé, Idomia hae kwiamó betó mole so whịkélé, Jordan wẹi fóku uté tẹró betó mole so whịkélé, Tair be hularó Saidon be huluatamo felekemó betó mole so whịkélé, mo fea Yesu beterepaae wou betalepó.

⁹ So whi mo dekeró wóló touró betepa, ama yó matere whirapepaae duraalu, “So whi touró betereiteiné a daayaaire te munipa, wei nuku belekaamalekó taleyóló mulae,” yalepó.

¹⁰ Ti noatepae, mepaae folosóro hepo dalóló betó mole so whi wisirale ala kolóló, atima mepaae hepo daale so whikélé wisirópóló kisipa mutu, Yesuné tikimó wolaa yaai dapóló, arale-tamo teté teté wou betalepó.

¹¹ Téró, mepaae dowi keperapené Yesu keletere dokó a daale aomó deraapisa fóló fió mulu, fo fakeyóló duraalu, “Yata, Kótóné Naalemapó,” dua yalepó.

¹² Ai fo depa, Yesuné kale dowi keperapepaae duraalu, “Eta, Kótóné Naalemapóló, mo so whipaae hakeamó momókó deté kweyaose,” yóló doasi fo mulalepó.

*12 aposel whirape sóro beterale fo
(Mat 10:1-4, Luk 6:12-16)*

¹³ Téró, Yesu a du sorokó mole aqpaee horóló bituraalu, ama tué mole whirape maaté dosayóló ape depa, atima a beterepaae walepó.

¹⁴⁻¹⁵ Atéro wóló, atamo fulumuyóló betámó betóo, ama fo wisi yó melaté kweyóo, dowi keperape doló hokonóo yópóló, 12 *aposel whirape sóro beteralepó.*

¹⁶ Atima atéro sóro beterale 12 whirapené doi etérópó. Saimon-tei, me doi Yesuné Pita mulalepó.

¹⁷ Sebedi naalema tamo Jems-ró noma Jon-tamokélé, Yesuné kisi doi Boanersis mulalepó. Ai doi beteta, Be Sapalaané naalema tamopó.

18 Andru, Filip, Batolomiu, Matyu, Tomas, Alpias naalema Jems, Tadeus, kało kałoi whi Saimon, Iskariot whikó Judas atima atéro whi sóró beteralepó.

19 Kale Iskariot be whikó Judas-ta, Yesu daai eleké deyale whipó.

Yesu Belsebul-pó yale fo

(Mat 12:24-32, Luk 11:14-23, 12:10)

20 Téró, Yesu a betá be dolopaae wóló beteremó, so whi mo fea momómo tourale tikimó, Yesuró ama yó matere whirapetamo ọla naaitere tekélé munipó.

21 Atétu beterapó, dere fo Yesuné hamaró nomarapetamoné wosetu a keyaa fole whi kaae beterapóló, atima Yesu dape saai wóló betó molepó.

22 Atépa, mepaae Jerusalem be huluamó wale Moses-né asere fo yó matere whirapené duraalu, “Dowi keperapené topo kepe Belsebul Yesu tuámó bitu a fotokoratepa, dowi keperape hokonótua du beterapó,” yalepó.

23 Ai fo du betepa, Yesuné ai kale so whipaae a beterepaae ape yóló atimapaae fo sale forape yóló duraalu, “Satan atamo betá kutó diterere hamoma netéro doló hokonaaloé? Ai kaae ala mo enénipó.

24 Betá doasi topo whiné tetéro betere be hulua so whi atimasisitei bóe dupa, atétere be huluarape fotokọ buóló betaaloé? Meipó.

25 Betá faketamotei bóe dupa, ti atétere fake fotokọ buóló betaaloé? Mo aténénipó.

26 Atétere kaae, Satan-né ama fulumu whirapetamotei bóe dupa, ti atei tuámó teketapó.

Atéturaalu, fotokọ buóló betaaire sùni, àtei kemeyaalo ai ape.

²⁷ Mepaae whìné doasi fotokọ bole whì dokóló munéni, hãle betepatei ama be fulukóló, ọla ọla senénipó. Folosóró kale whì ọpi mo dirii képiné dokó mulóló, nalo ti ama be fulukóló ọla ọla fea sùmó sóró fenérapó.

²⁸ Yàlo diàpaae mo i dere ape. Kae kae dowi alaró Kótó faletere fotamota, ti Kótóné mo sùmó tokóló aluraalopó.

²⁹ Téyaalotei, mepaae whìné kale Dẹi Kepe Wisi faletepa, atétere so whìné dowi ala kwia mo alukélé eraalomeipó. Ai dowi ala kwia, mo hãle muó tawaalo ai ape,” yalepó.

³⁰ Ai fota Yesuné hãle inipó. Atimané duraalu, “Yesu ẹ tuámó dowi keperape tepeyóló bituraalu dapó,” depa, ai fo yalepó.

*Yesuné hamaró nomarapetamo
(Mat 12:46-50, Luk 8:19-21)*

³¹ Ai fo du betepa, Yesuné ama hamaró nomarapetamo wóló be belamó daae mulu, Yesupaae belapaae dere ape yae! yóló yó horalepó.

³² Tétepa, ẹ boperóló betó mole so whìné ọpaae duraalu, “Naao haeró nonaaorapetamoné yà kẹle wóló belamó ó daae mole ape,” yalepó.

³³ Ai fo depa Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Ti yàlo hae ó norape-a, de maaté?” yalepó.

³⁴ Ai fo yóló, ẹ boperóló betó mole so whì kelené dokoyóló duraalu, “Yàlo hae ó norapeta, ti diátóróti i betere ape.

³⁵ Ti noatepae, mepaae so whi de Kótóné ama kisipa mole ala erótu betepa, ti yało no ó ne ó haetóróti ai betere ape,” yalepó.

4

Ọla wae terepetere fo sale (Mat 13:1-23, Luk 8:4-15)

¹ Téro me sukamó ọ wẹi fókupaae momó fóló bitu, kale fo wisi kaae sóró yó melótu betalepó. Atéro, yó melótu betepa so whi mo dekéro waletikimó, ọ beteketepa ai so whi wẹi fókumó betó mupatei, ọ wẹi nukupaae daane holalepó.

² Ama atéro yó matere kae kae forape fea, fo salenétóro du betalepó.

³ Ama atéro yó mótu duraalu, “Yało i dere fo wosae. Whi betané ama kutópaae ọla wae ke terepeyaairaaalu sóró felepó.

⁴ Atéro só furaalu, mepaae ke tu tuamó sókó deóló muó mupa barapené dósu yóló nukua yalepó.

⁵ Téro, kale whiné kutómó terepeté kuturaalu, mepaae ke kapo tómó bole haemó terepée durupua yalepó. Até yaleteti, ai hae mo apaae derepéni, kane tómó bole hae ereteiné kale ọla wae mo hapale holalepó. Téyaleteti, feleke hae tuapaae doaló derepénipó.

⁶ Atéro, kale ọla wae holóta yaleteti, mo doasi diri suka wouraaalu, kale ọla kapo supuné tukó sóró séli yaairaaalu yalepó. Ti aita, kale ọlané feleke haepaae diriyóló derepénireteinépó.

⁷ Mepaae keta, dowi mu daai ne dolomó terepée durupua yalepó. Atéyale ɔla wae holaletei, dowi nené bopée sóró muluraalu, du wisiyóló wolenipó.

⁸ Mepaae ke ti hae wisimó terepée durupua yalepó. Atéyale ɔlata mo wisiyóló holóló, du woleyalepó. Atéró, betɔ yo sóró fóló biliyaleteti ɔlumétepa suraalumo, 30-yorape ó mepaae 60-yorape ó 100-yorape faanótua dapó,” yalepó.

⁹ Ai fo sale kemetepa, ama atimapaae duraalu, “Diɔ so whi detamo woséli daapa, ti i dere fo sale bete mo wisiyóló wosóló tué munérapó,” yalepó.

¹⁰ Ai fo du beteró, nalo so whi mo fea fi tikimó, ɔ ama wotoró be dolopaae fóló betepa, ama yó matere 12 whiraperó mepaae ɔtamo fuluyóló betó mole whirapetamoné ɔpaae woseturaalu, “Naao ti yale fo sale ɔ kóló kólórapa noa betené yaleé?” yóló wosalepó.

¹¹ Ai fo depa, Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Tale Kótóné so whi mo fea ama teteró kaae tare ala hiróló moletei, diɔpaae betɔ haķearóló i yó melatere ape. Téteretei, mepaae haķe mo so whipaaeta, ti fo sale foné maaté du beterapó.

¹² Ti aita, i fo betené erapó.

‘Mió atimané kelené kilitu bitutei, ai ɔla mo diriyóló tué mutumipó.

Atimané woséliné wosetu bitutei, mo diriyóló wosóló, bete kisipa mutumipó.

Ai alatamo ini, atimané dowi ala taaróló, kisipa feteyóló Kótó beterepaae wapa, ti atimané yale dowi ala kwia me ɔla meipóló, haķe kemeranérapó,’ ” erapó.

13 Téró Yesuné atimapaee duraalu, “I fo sale bete diã tuéni kóló kóló depa, ti mepaae fo sale forapekélé netéromo tué yaaloé?”

14 Kale ɔla ke terepeté kutu dere kaae, Kótóné ama fo wisi yó mótu beteraó.

15 Kale ɔla wae ke tumó sorokó doropole kaaeta, mepaae whiné Talené fo yó matepa so whiné wosóló, tué tuámó mulateretei, Satan-né mo hapale tokósu beteraó.

16 Téró, kale kapo tómó bole haemó terepée derepele ɔla wae kaaeta, kale fo wisi wosóló hekesetamo sua dapó.

17 Téretei, ɔla wae feleke haepaae mo ti derepéniru ere kaae, kale fo wisi haleke sukamó maaté wosóló taalatapó. Ai kale fo wisi woseteremó, mepaae sekei ala ó doasi delei ala eratepa, atima téti hapaletóro dée nukua dapó.

18 Kale dowi mu daai ne dolomó terepée derale ɔla wae kaaeta, kale fo wisi mo wisiyóló wosóló hekesené sukutere whipó.

19 Téretei, mió i haemó bitu doasi whaalua du betere alakélé, doasi néli whi betenée yóló, mutere kisipané kópaae faróló dilikitu betere alakélé, mepaae wisi wisi ɔla senée yóló mutere tuékélé a tuámó kaayóló sókó wouraalu, kale fo wisi botokó sóro alurótu betereiteiné du wisi oletimipó.

20 Hae wisimó terepée derepele ɔla wae kaaeta, ti kale fo wisi mo wisiyóló wosóló, ama tué tiki tuámó sóro mulótua dapó. Atétere whita, ɔla wae yo beta sóro fóló biliyaletéitei, ulumétere alimó suraalu mepaae 30 yorape ó 60 yorape mepaae 100 yorape fanótua dere kaae, mepaae so whi

tuamó Kótóné fo atéro du oletua dapó,” yalepó.

*Sa dalóló haķeamó mulatere fo
(Luk 8:16-18)*

²¹ Téro ama atimapaee duraalu, “Sa deřóló nuku aomó ó me ni fake aomó kinóló mulótimipó. Téní, ai sa de so whi feané kolópóló, sa daalateré ni fake tómó fopa haķeamó mulótua dapó.

²² Ti mió kíkítí hiró betere ęla feata, take nalo haķeamó mulatepa so whiné tuę yópóló erapó. Mió kinóló muló betere ęla fea take nalo haķeamó mupa, so whi feané kolópóló erapó.

²³ Dię mepaae so whi wosęli daapa, ti i dere fo sale bete mo wisiyóló wosóló tuę yópóló yae,” yalepó.

²⁴ Atéro, ama yale fo kaae atimapaee momómo duraalu, “Yało diępaae i dere fota mo wisiyóló wosóló tuę muae. Nao meteró ęla atimamó matepa, ti Kótóné yańókélé nao ai matere sųtóróti móturaalu, mepaae tómó belerólókélé melaalo ai ape.

²⁵ Whi me dené ama tare ęlatamo tawóló betepa, ti atétere whipaae ama ai tare tómó, Kótóné me kae beleróló melaalopó. Whi me denétamo me ęlakó tanipa, ti ai sekéné ama mo sawa tareteikélé, Kótóné momó tokó saalo ai ape,” yalepó.

Ęla wae hoterepaae dó faróló yale fo

²⁶ Téro ama kale yale fo kaae momó duraalu, “Kótóné teřeteróló kaae tare aomó betere alata, ti betę whiné kutómó ęla wae ke bilitu dere kaaepó.

²⁷ Atéro biliyale kęlipaae deřamo ó dilikitamo fipa, ó turukó horóló betepakélé, kale biliyale ęla

wae tumu haemó noaró sokotérópóló, kale whiné ama tué mutumipó.

²⁸ Ere ɔla feata, haenétei fotokɔróló sókó hotapó. Tumupi sókó horóló, sóku woleyóló, nalo ti fua dua dapó. Atéro fua yóló, tuɔ dolomó ti whiné naaire ke butapó.

²⁹ Ai kale ɔla ɔlumétere alimó, ti kale kutó tale ɔ sepaketamo fóló, ɔlumére ɔla siré kotapó,” yalepó.

Mastard kepaae dó faróló yale fo sale

(Mat 13:31-35, Luk 13:18-19)

³⁰ Téro, atimapaee kale fo kaae momó duraalu, “Kótóné teteróló kaae tare aɔmó mole ala diaaɔ kisipa yópóló, yaɔlo noa ala sɔróló yó melaaloé? Me noa fo salepaee dó faróló yaaloé?

³¹⁻³² Kótóné teteróló kaae tare aɔmó mole alata, *mastard* ni ke kaaepó. Ti *mastard* ni keta, mo sawa belekaamaleteti, haemó bilitepa huturaalu, ti kutómó mepaae yó mole ɔla fea teteróló, teteɔrape fɔlo fua dapó. Atéru, doasi tei fale sirimó barape daaneta dapó,” yalepó.

³³ Yesuné so whipaae fo yó móturaalu, atei kaae fo salenétóro dekeró yó mótu betalepó. Téturaalu, atima so whiné wosóló kisipa yaaitere sɔtóro yó melaté fu betalepó.

³⁴ Ama fo yó matere dokɔ hɔle mo so whipaaeta, ti fo sale fonémaaté yó mótua yalepó. Téyaletei, ama yó matere whɔrape atimasisi bituraalu, ti ama yó matere forape fea bete tokóló yó mótua yalepó.

Yesuné weɔ asya bérale fo

(Mat 8:23-27, Luk 8:22-25)

35 Atétu betero, be dikiteretamo ama yó matere whirapepaae duraalu, “Da nukutamo uté tē faalopa fiépe,” yalepó.

36 Ai so whi atima wei fókumó betó mupatei taaróló, Yesu a nukumó hale betepa, ama yó matere whirape atima maaté felepó. Atéro fupa, mepaae nukurapekélé, atima fea betamó felepó.

37 Téro ai wei tuamó fu betalemó, doakale besé tikiró wei asyatamo hapale sókó wouraalu, wei nuku dolopaae bosene dorowóló, kale nuku mo felekemó buó deyaai yalepó.

38 Até depatei, Yesu a nuku sisóratere salemó toró mulóló noke fipa, ama yó matere whirapené a turukuróló duraalu, “Yó matere whi-ó, da weiné mió mo felekemó sóró i aluratapa, naao da kolenié?” yalepó.

39 Atétepa, Yesu a turukó holóló, kale wei asyaró besé tikitamo foné sóró duraalu, “Ai whaau yóló hoteretei taaróló, béyóló dono fae,” yalepó. Téyalemó, kale wei asyaró besé tikitamo tukóló béyóló dono felepó.

40 Ai fo yóló, ama yó matere whirapepaae duraalu, “Diā noatepa wiyóló diri furu furu dute? Diā tué tiki tiróló bitini airapó,” yalepó.

41 Ai fo deremó, winé sukóló atimasisitei duraalu, “Haió! a noa whiné dérópó. Kale wei asyaró besé tikitamonékélé, ama dere fo wosóló, a aomó sukóló bitupó,” yalepó

5

*Dowi kepe betere whi wisirale fo
(Mat 8:28-34, Luk 8:26-39)*

1 Téro, atima ai wei keŋa teyóló Kadarin whirapené hae kwiamó sókó felepó.

2 Atéro fóló, a nuku taaróló hae taopaae taae felemó, betā dowi keperape tepeyóló betere whi, whi douratere tikimó biti Yesutamo hokolaayaa walepó.

3 Ai whi a mo bemó bitini, whi dou tómó bitua yalepó. Atére whi mené mo képiné ó dirii *sein* képinékélé a dokonénipó.

4 Take suka fea *sein* képiné ama hóró naasetamo dokotua yalemó, ama fotokónétei hāle turukó falatua yalepó. Atéreteiné whinékélé a tawóló dokóló béránénipó.

5 Ai whi āta, sukatamokélé, dikitamokélé, be deŋere dokō fea whi dou tómó bituraalukélé, du sorokó mole tikimó bituraalukélé, doasi keteré yóló, amatei ama tiki kapo fosóné tikitua yalepó.

6 Atétu betere sekéné Yesu mo umó daapa a sururu yóló wóló kelalemó, Yesu doa whipa kilituraalu, ama hó aqmó bukutiri teyāro biŋi derepelepó.

7 Atéro bitu, fo fake yóló Yesupaae duraalu, “Yāta, ó sā taoró teŋeró betere Tale Kótóné Naalemapa, naao epaae noa alakó eraai waleé? Naao e dele seróló susupu eraalomeipóló, Kótóné doi yóló dirii malo dumié?” yalepó.

8 Ai fo depa, Yesuné kale whipaae duraalu, “Dowi kepe-ó, ya ai whi tuāmó beteretei taaróló sókó fae,” yalepó.

9 Ti fo fóló, Yesuné apaae woseturaalu, “Naao doi deé?” depa, ama tokó mótu duraalu, “Yālo doita Lisanipó. Dā mo hāle ɔla kaae i betó mole

ape,” yalepó.

¹⁰ Atéro Yesupaae atima betere tiki taarólo fópólo hókonaqse fo momó du, momó du, du be-talepó.

¹¹ Ai du sokore aqomó, hupurape mo hale ɔla kaae kimimó daae molepó.

¹² Atépa, kale dowi keperapené Yesupaae du-raalu, “Da ai hupurape tuapaae bitɔ derepaai dapa, naao da dotonaasepe,” yalepó.

¹³ Ti fo deremó, Yesuné atimapaae téyae, depa atima kale whɔ tuamó betaleti taarólo sorokó furaalu, hupurape tuapaae bitɔta yalepó. Atétepa, kale hupurape atima botokó feletikimó, kulamó doropólo weiné sorokó fóló, mo fea sisiraae felepó. Ai hupurape dokɔ sóro touróturaalu, 2000-rópó.

¹⁴ Atétere ala kolólo, kale ai hupurape kaae tare whɔrape atima botokó fóló, ipu bemó betó mole whɔraperó doasi be huluamó betó mole whɔrapetamopaae i ala yalepólo ene felepó. Tétepa, kale so whɔ atima doasi be hulua tuamó noa alakó du bitu dérópólo, kelaai felepó.

¹⁵ Atéro, atima Yesu betere tikimó sókó wóló ke-lalemó, dowi keperape mo hale ɔla kaae tepeyólo betale whɔtei kuti wisi derólo mo kisipa wisi mole whɔ kaae betepa kilitu, atima wiyalepó.

¹⁶ Téro, ai ala depa kelale so whɔiné mepaae wale so whɔpaae i kale whɔ tuamó betale dowi keperape hókonale alaró hupurapepaae erale alatamo fea yalepó.

¹⁷ Atei fo woseturaalu, so whɔiné Yesupaae, “Ya atima betere hae kwia taarólo fae,” yóló, setu

betalepó.

¹⁸ Ai fo deremó, Yesu ą nukupaae bitı derepaai depa, kale dowi kepe tepeyóló betale whıné Yesupaae, “Akélé ıatamo fenére?” yóló wosalepó.

¹⁹ Tétepa, ai whı ıtamo faai waqsóró seséyóló duraalu, “Talené kolené sukutu ıapaae erale ala naao hae aya, no nerapepaae yó melaai fae,” yalepó.

²⁰ Ai fo depa, kale whı ą atéyale tiki taaróló, Dekapolis be huluarapepaae fóló, Yesuné ıpaae erale ala so whı feapaae yó melalepó. Téyalemó, kale so whı mo feané ai dere fo woseturaalu, hai-ó! yóló siratu betalepó.

Sukale senaaleró betı kisi daale sotamo wisir-ale fo

(Mat 9:18-26, Luk 8:40-56)

²¹ Téró, Yesu ą nukumó kale weı momó ipaae te wóló daapa, so whı mo dekéro ą beterepaae boperale wóló betó molepó.

²² Yesu ą atéro beteremó, Kótóné fo wosetere be kaae tare topo whı Jairus wóló Yesu kelalemó doasi whıpa kilitu, ą daale aqmó deraapisa fóló muluraalu, i fo yalepó.

²³ “Doa whı-ó, ıalo senaale felekemó sukai depa ę ıa keıe walepa, kisi bete wisi yópóló, ama tikimó naao naase mulaasepóló mo miótóró dımo wusuró faalopó,” du betalepó.

²⁴ Ai fo depa, Yesu ą kale whıtamo wusuró fupa, so whı mo feané atimaamo busuró felepó.

²⁵ Atima atéro fu betepa, 12 ba fo tuımó hepo daalu samea fu betere so betı walepó.

26 *Dokta* wh̄irape feané kale so wisiraai dapóló, fea ala fea yalemó wisini, atimané ai yale alané kale soné kisi betetei mo ti fake yalepó. Téturaalu, ama *monikélé* h̄ale kemeralepó.

27 Yesuné mepaae so wh̄i wisiraté kutu beterapó dere fo kale soné wosóló, ą so wh̄i kuamó buté buté wóló, Yesuné kuti salemó wolaayó salepó.

28 Ti noatepae, kale soné ama tuęné Yesuné kutimó maaté wolaa depa, ama tiki tuamó daale kisi bete wisiyaalopó kisipa mutu wolaayalepó.

29 Atéró, wolaa deretamotóro kale so ą samea fu betaletei tikituraalu tiki felétepa ama kisi bete mo ti kemeyalepó kisipa mualepó.

30 Até yale tikimó, Yesuné ama fotokó sókó fo-letei kisiparu, ą so wh̄i kua dolomótei fetée fóló duraalu, “Yalo kutimó né wolaa yaleé?” yalepó.

31 Tétépa, ama yó matere wh̄irapené ąpaae tokó mótu duraalu, “Mo turó so wh̄iné yą ai betekini betekini du betepa, ę né wolaa yaleé? fo-a, noatepa de?” yalepó.

32 Tétépa, Yesuné ą wolaayale wh̄i kelaai kelené dokó du betalepó.

33 Atétépa, kale soné ąpaae erale alamó tuę murturaalu, ą witamo diri furu furu du bitu Yesu daale aqmó deraapisa fóló mulu, ama mo yale alatóro fea Yesupaae h̄akearóló yó melalepó.

34 Tétépa Yesuné kale sopaae duraalu, “Ti senaale-ó, naao tuę tiki tiró betale alané yą dele su betale kisi bete ai wisiyalepa, naao hosaa muni deóló dua fae,” yalepó.

35 Kale sotamo ai fo du betepatei, Kótóné fo wosetere be kaae tare wh̄i Jairus-né ama be

wh̄irape wóló ʔpaae duraalu, “Naa senaleta mo ti suk̄alepa, ai yó matere wh̄ipaae naao me fo kae ini, ama teʔpóló taalae,” yalepó.

³⁶ Ti fo depa Yesuné atimané ai dere fo sisópaae eróló, kale fo wosetere be kaae tare wh̄ipaae duraalu, “Ȳa whaalia yóló dei tuę muni, tuę tiki bet̄a tirae,” yalepó.

³⁷ Mepaae wh̄irape ʔtamo faaitapóló waʔsóró seséyóló, Pita, Jems, ama noma Jon atima bet̄a ʔtamo faai dape salepó.

³⁸ Atima atéró fóló, kale fo wosetere be kaae tare wh̄iné bemó sókó felemó, so wh̄i mo h̄ale ʔla kaae kale senaale bopé tómó betó muluraalu, mo dekené suk̄i moló yóo, mepaae so wh̄i ti atima hosaa tuʔmó dekené sukuturaalu, wole kaape maaté dorowóo, mepaae so wh̄i ti h̄ale fo tiki whaa yóo, du betepa kelalepó.

³⁹ Atéró, Yesu ʔ be tuʔpaae fóló, aimó betó mole so wh̄ipaae duraalu, “Dīa fo tiki whaaró woleutamo noatepa du bitute? Ai senaleta mo ti sukuni, kapala noke ai fire ape,” yalepó.

⁴⁰ Ama ai fo deremó, kale so wh̄iné ʔ d̄o nalalepó. Tétepa, Yesuné mo so wh̄i fea belapaae h̄okó faróló, ʔtamo wale wh̄iraperó kale senaalené hamaró alimatamo bet̄a kale senaale mole be dolopaae felepó.

⁴¹ Téró, Yesuné kale senaale naasemó tao sóró duraalu, “*Talita kum*” i fo feteyóló “Ti senaale-ó, ȳalo ȳapaae dapa turukó holae,” yalepó.

⁴² Ai fo deretamotóró kale senaale turukó horóló kw̄eyalepó. Ai senaale ʔ betale ba fota, 12-rópó. Ai be dolomó ʔtamo daae mole so wh̄iné atétere ala kilituraalu, hai-ó! yóló siratu betalepó.

⁴³ Atéro, Yesuné atimapaee i ala yalepóló mepaae so wh̄ipaae momókó deté kweyaose yóló fo mulóló, kale senaalemó ɔlakó melae yalepó.

6

*Kótóné kóló wh̄i ama bemó doi munire fo
(Mat 13:53-58, Luk 4:16-30)*

¹ Téró Yesu ɔ atéyale be taaróló, ama yó matere wh̄irape atima ama turuku be huluapaae felepó.

² Atima atéro fóló bituraalu, kale s̄aa nóló beterópóló tukóló muló betere sukamó ɔ fo wosetere be dolopaae fóló, fo kaae sóró yó melalepó. Atéro yó melalemó, so wh̄i feané ama yó matere fo wosóló sirayóló duraalu, “I wh̄iné ama tuę tiki dotoróę fóló du betere doasi kelemei alarape-a, momó salerópó?”

³ Ti ɔta wh̄i me kae mei, kale Mariané naalema be t̄etere wh̄i meié? Ama nomarapeta, Jems, Joses, Saimon, Judas-sépi atima imó bitinié? Ama nemarapekélé, d̄atamo i betó mole ape,” yóló atimané ɔ h̄ale mo wh̄i nisiyóló dei tuę muturaalu faletu betalepó.

⁴ Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Kótóné ama kóló wh̄i kae be huluapaae fupa ti ai so wh̄iné ɔ dukiróló, ama doi sóró horótu beteretei, ama kekelé so wh̄iró ama turuku be hulua so wh̄itamóné ɔ dukiróló, ama doi mulatere ala dumipó,” yalepó.

⁵ Atéro ɔ ai bemó bituraalu, mepaae kelemei alarape erénitei, bet̄a bet̄a hepo daae mole so wh̄i maaté ama naase mulóló, wisirótua yalepó.

⁶ Atéró, so whị feané ọpaae tuẹ tiki tirénitere noatepa dérópó kisipa mualepó. Téró, felekemó tẹté fale be hulua dokọ Yesuné kale fo wisi yó melaté fu betalepó.

*Yesuné 12 whịrape dotẹyale fo
(Mat 10:5-15, Luk 9:1-6)*

⁷ Ama sóró beteró betere 12 whịrape ọ beterepaae ape yóló, so whị tuámó betere dowi keperape doló họnónpóló, atima fotokọ bulóló sóró beteralépó.

⁸ Atéyale kịlipaae atima tamo tamo yóló doton-aairaaalu, etei ma fo yalepó. “Dią furaalu mepaae nokole ọlakélé, *monikélé* to dolomó bulóló faọse.

⁹ Tétu, bukaaire kutikélé me dekaaporóló sóró feni, hẹleke be betọ horóló, dotó tiki tawóló fae.

¹⁰ Dią me be huluamó sókó furaalu, betọ whịné bemó fitepa, ti ai bemótóró bitiré fóló, me bepaae furaalu, ai be taalae.

¹¹ Kale dere kaae, dią me be huluamó sókó fẹlalemó, dią wisiyóló dape seni yóo, diaaọ dere fokélé woseni yóo depa, dią faairaaalu i ala yae. Ai be hulua so whị diaaọ atimapaae wisi ala eraai yalemó, atimanétei hẹtepa taaróló felepóló kisipa yópóló, diaaọ hẹleke bemó dakere hae terepée deróló fae,” yalepó.

¹² Atima atéró fóló, kale fo wisi yó mótu duraaalu, “Diaaọ dowi ala taaróló tuẹ tiki feteyóló betenérápóló,” yó melaté kutu betalepó.

¹³ Atima atéró kuturaaalu, mepaae so whị tuámó betere dowi keperape doló họnóntua yóo, mepaae kisi dalóló mole so whị *wel* wẹi dilóló wisirótua yóo, yalepó.

*Jon depa tikale fo**(Mat 14:1-12, Luk 3:19-20, 9:7-9)*

¹⁴ Yesuné erótu betere kelemei ala so wh̄i feané kolóló duraalu, “Aita, w̄ei tópuratere wh̄ikó Jon mo sukópóló daletei, momó kepaayóló beterapó. Atére fotokḡné ama mepaae doasi kelemei alarape erótu beterapóló,” so wh̄iné ama doi só kotere fo kale topo wh̄i Herot-né wosalepó.

¹⁵ Atépa mepaae so wh̄iné duraalu, “Aṭa Ilaija kepaayóló beterapó,” depa, mepaae so wh̄inémo duraalu, “Aṭa, Kótóné kḡló wh̄ikó du yalepó,” du betalepó.

¹⁶ Atéró kulu kulu só kotere fo topo wh̄i Herot-né wosóló duraalu, “Ai wh̄ita me kae mei, yaḡo depa tukóló dale wh̄i Jon momó kepaatu yalepó,” yalepó.

¹⁷⁻²⁰ Ai alata haḡe ini, Filip-né so Herodias noma Herot-né tokḡló dokalepó. Atéteremó, Jon-né kale topo wh̄i Herot-paae, “Naa noné sotei tokḡló dokotere ala fo mulapó,” yalemótei, Herot-né ama diki tare wh̄irapepaae Jon dapesó fóló, dirii k̄epiné dokóló, “*Dipula* beterae,” yalepó. Atéteremó, kale so Herodias ḡ doasi fopaae buturaalu, Jon daaitere ṭu kikitu betalepó. Téyaleteti, Herot-né Jon ḡ mo donoi alamaaté yó tapa, Kótóné mo kae beteró betere wh̄i wisipóló kisipa mutu, ama somané yaai dere ala seséyalepó. Ti noatepae, Herot-né Jon-né du betere fo ekḡle yóló wosetu betaleteti, ai foné bete ama kisipa seni, kḡló kḡló yalepó.

²¹ Téró, Herodias-né Jon daaire ṭu keketé fóló, nalo ti etei kae ṭu kelalepó. Herot ḡ deale be de wapa, ama sóró beteró betere doasi wh̄irapemókélé, ama diki tare wh̄irapené topo

wh̄irapemókélé, Kaleli haemó betó mole doi mole wh̄i disirapemókélé, mo doasi ɔla deralepó.

²² Atima atéró ɔla deyóló nuku betaalemó, kale so Herodias-né senaalema sókó wóló, k̄iliyaletiné Herot-ró ama ɔla naai wóló betó mole so wh̄itamo doasi hekeserótu betaalepó. Atéteremó ɔ hekeseturaalu, kale topo wh̄iné kale so seimalepaae duraalu, “Ȳa noa ɔlakó saai tué mute? Naao saai tué mutere ɔla ȳalo melaalopa, ɛpaae yae,” yalepó.

²³ Atéró, Herot-né kale so seimaletamo mo dirii fo yóló mulótu duraalu, “Ȳalo t̄eteróló kaae tare haekélé tuamó tekeyóló, ó mepaae ɔla ɔla kwia-paae ȳa saai tué mutepa, ȳalo ȳa melaalopó,” yalepó.

²⁴ Ai fo depa kale so seimale ɔ fóló, hama-paae woseturaalu, “Emó noa ɔlakó melópóló ɔpaae yaróe?” depa, hamané duraalu, “Kale w̄ei tópuratere wh̄i Jon depa tukóló, ama topo du bet̄a ɔlae yae,” yalepó.

²⁵ Ti fo depa, kale senaale hamané dere fo wosóló, ɔ kale doasi topo wh̄i Herot beterepaae fóló duraalu, “Kale w̄ei tópuratere wh̄i Jon-né topo mo miótóróti tukóló, nuku tómó beleróló ɔlae,” yalepó.

²⁶ Kale senaalené ai fo deremó, Herot ɔ fomo duraalu, kutiri humula yalepó. Téyaletéi, ama ɔla naai wóló bétó mole so wh̄i feané keletómó, ama yóló mulale dirii fo tikinépa, téyaalopó yalepó.

²⁷⁻²⁸ Atéró, Herot-né hapale t̄etitóró kale wh̄i du betere wh̄ipaae duraalu, “Ȳa *dipula* bepaae fóló, Jon depa tukóló ama topo du sóró ape,” yóló dot̄eyalepó. Tétepa kale wh̄i fóló, Jon depa

tukóló topo nuku tómó beleróló sóró wóló, kale so seimalepaae melatepa, amamo hamapaae male felepó.

²⁹ Jon atéro depa tikalepó dere fo woseturaalu, ama yó matere wh̄rape wóló, ama tupuló tiki bet̄a sóró wh̄i bulatere kane dolomó douralepó.

*Yesuné 5000 wh̄i ɔla melale fo
(Mat 14:13-21, Luk 9:10-17, Jon 6:1-13)*

³⁰ Téro Yesuné doteyale, *aposel* wh̄rape atima ɔ beterepaae fesaae wóló Yesu boperóló daalu, atimané yó male foró yale alatamo ɔpaae yalepó.

³¹ Atéro yó mótu betepa, so wh̄i mo fea fua wua du bituraalu atima ɔla naaire t̄ekélé munipa, Yesuné atimapaae duraalu, “D̄a i betere tiki taaróló, so wh̄i bitinire tikipaae s̄a nóló bit̄i faalopa ape,” yalepó.

³² Atéro, atimasisi so wh̄i bitinire tikipaae betaai w̄ei nukumó felepó.

³³ Téyalemó so wh̄i feané atima folet̄ei kolóló, atimatamo hokolaa yaairaalu, Yesusépi faai dere tikipaae hae tumó so wh̄i atimapi hapale sókó fóló betó molepó.

³⁴ Atéro, Yesusépi atima nuku taaróló, haepaae taae doropóló kelalemó, so wh̄i mo h̄ale ɔla kaae wóló betó molepó. Ai so wh̄ita kaae tare wh̄i meiyóló, atima k̄leaané betó mole *sipsip* hupurape kaae betepa kilitu, Yesuné atima k̄lené suk̄alepó. Téturaalu, Yesuné atimapaae bete mole forape fea yó melaai kaae salepó.

³⁵ Atéro yó melaté fu betepatei, be mo ti dikiyalepó. Atétepa, ama yó matere wh̄rape ɔ

daalepaae wóló duraalu, “Doai so wh̄i-a, wh̄ikélé bitinire tikimó betepatei, be ai diki yale ape.

³⁶ Térapa, ti felekemó t̄ mole beraperó ipu berapetamopaae ɔlakó atimanétei dupuyóló naleta yópoló, dot̄yaasepe,” yalepó.

³⁷ Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Atimané naaire ɔla diaaɔtei melae,” depa, atimané ɔpaae duraalu, “Atima naaire ɔla 200 *denarias moniné* s̄umó dupunére?” yalepó.

³⁸ Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Ti wisir-apa, *bred* o bulakó meteró muléro k̄le fae,” yalepó. Ai fo depa, atimané k̄le fóló ɔpaae duraalu, “*Bred* o bula aporó yóo, ya tamo yóo yóló bet̄a mulapó,” yalepó.

³⁹ Atépa ama atimapaee duraalu, “Bukóló kae kae beterae,” yalepó.

⁴⁰ Ai fo depa, ama yó matere wh̄irapené kale so wh̄irape dos̄ayóló, 100 wh̄irape bet̄apaae yóló kae beteróo, mepaae 50 wh̄irape bet̄apaae yóló, kae beteróo, yalepó.

⁴¹ Atéró beteróló, kale *bred* o bula aporó yóo, ya tamo yóo yóló, taru hepen-paae kese horóló momaturaalu, Talepaae mo kée yóló kemetepa, kolokóraalu yóló, ama yó matere wh̄irapepaae melalepó. Tétepa atimanémo mo so wh̄imó ɔliralepó.

⁴² Atéró, ai ɔla atima mepaae so wh̄i ɔsókó dini, mo fea s̄umó nalepó.

⁴³ Atéró nóló muni fele *bred* oró ya buki-tamo ama yó matepa, wosetere wh̄irapené siré kw̄eyóló, 12 yorape deyóló f̄analepó.

⁴⁴ Soraperó naale senaaletamo dosşani, ai ɔla nale whırape maaté dosşayóló touróturaalu, 5000 whırapepó.

*Yesu weı tó mó daaté fele fo
(Mat 14:22-33, Jon 6:16-21)*

⁴⁵ Atétu beteró, mo ai fapotoróti Yesu ɔ ai touró betere so whıpi fópóló kaae taru, ama yó matere whırape atimapi weı nuku sóró Betsaida bepaae fópóló, dotonalepó.

⁴⁶ Atéró, nalo Yesu ɔ ama wotoró bituraalu, so whıpaae kɔle-ó yóló fópóló dotonóló, ɔ du sorokó mole aɔpaae moma yaairaalu felepó.

⁴⁷ Atéró be dikité dorowaletamo, Yesuné ama yó matere whırape atima nukutamo weı kulu tuamó fu betepa, ɔ ama wotoró weı fókumó beterepó.

⁴⁸ Atéró bituraalu kelalemó, ama yó matere whırape atima nuku bisiki fotokoyóló ıtu betepa kelalepó. Ti noatepae, atima faai fole tikiró besé tiki wouraalu, fotokóné bisiki tɛtɛpa, mo fotokoyóló ıtu betalepó. Atétu betepa, be mo deyaai du beteretamo Yesu ɔ atima dekeróló faai, weı tó mó daaté walepó.

⁴⁹ Ȧ weı tó mó atéró daaté waletei atima feané kolóló, kepe wale nisiyóló wituraalu atima keteré yalepó.

⁵⁰ Até deretamo Yesu sókó wóló atimapaae duraalu, “Ita ɛpa, wiyaɔse. Diaaɔ hosaa diriyóló dua betae,” yalepó.

⁵¹ Yesu atéró weı tó mó daaté wóló, nuku tuapaae taae holalemó, kale wou betale besé tiki tikalepó. Atétere ala kolóló, kale whırape atima siratu betalepó.

⁵² Atéró ọla kolokó daalu yóló nale bete atima wisiyóló kisipa muni, atimané tuẹ tiki hapólu ipakalepó.

⁵³ Atéró, atima wẹi tẹ Kenesaret haeró fóló, kale nuku ai dulalepó.

⁵⁴ Atima atéró, nuku dulóló haepaae taae feletamotóró so whị mo feané Yesu kilitu, ọ Yesupóló kisipa yalepó.

⁵⁵ Atéró, Yesu kelale so whị mo hapale fóló, ai hae kwiamó tẹ mole be hulua feamó hepo daróló betó mole so whị beleyóló, Yesuné wisirópóló, ọ kotere tiki dokosó fua yalepó.

⁵⁶ Atéró Yesu ọ sawa be huluarapepaaekélé, doasi be huluarapepaaekélé, ipu berapepaaekélé, kotopa so whịné ai ala deté kutu betalepó. Atéturaalu, mepaae ai be hluamó hepo dalóló betó mole so whị ọla dupuneta dere tikimó beteraleta yalepó. Atéró betó mulu, Yesupaae woseturaalu, “Naa kuti salemó maaté ẹané wolaa yó su yaaitapóló,” dotopoi fo du betalepó. Atéró, Yesuné kuti salemó maaté wolaa yale so whị fea wisitua yalepó.

7

Bólu inipatei fokotere fo (Mat 15:1-20)

¹ Atéró, kale mepaae Farisi whịraperó Mosesné yóló muló betere fo yó melatere whịrapekó mepaae whịrapetamo atima Jerusalem be taaróló, Yesu beterepaae wóló ọ bopéróló betó molepó.

² Atima atéro wóló betó mulu, Yesuné yó matere whirape atima naase fokoni, ọla nuku betepa ke-lalepó. Atétepa, kale whirapené duraalu, “Dá ọla naai naase fokutu dere kaae atimakélé fokotere noatepa dérópó,” du betalepó.

³ Ti noatepae, kale Farisi whiraperó Judia whirapetamo atima alimarapené mara mole ala sya furaalu, naase bólu epa, ó bólu inipatei naase fokonitepa, ti atima ọla naalomeipó.

⁴ Atéturaalu, atima ọla dupuneta dere tikipaae fi wóló, atimané tiki bólu inipakélé wẹi tópunipa, ti atima ọla nukua dumipó. Téturaalu, atimané alimarapené kae kae mara mole alarapekélé hotowa yóló sya fu dere kaae, atimané ọla detere wutirape ó wẹi nokole wutirapekélé fea fokóló nukua dapó.

⁵ Atéreteiné kale Farisi whiraperó Moses-né asẹre fo yó matepa whirapetamoné Yesupaae duraalu, “Naaó yó matere whirapené dané ayarapené mara mole ala sya fóló, atimané naase fokonipatei ọla nukua dere-a, noatepa de?” yalepó.

⁶ Ai fo depa Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Kótóné ama kóló whi Aisaiané diá tó tikiné sikilire whirapemó tuẹ muturaalu, i fo mo donotóro asẹyóló muló betera-pó.

‘I so whi atimané hosaa tuámó ẹ sóró beterénirutei, hẹle kólóné maaté yalo doi hale sóró horótu betera-pó.

⁷ Atimané yó mótu betere fota, bete munipatei mo whiné kisané kekeme nóló i ala yae ó yaqse du betera-pó.

Atima ẹ aomó bitinirutei, hẹle foné maaté Tale-ó du betera-pó, erapó.

⁸ Ti diaaḡ ayarapené mara mole alatóró haḡe sya fu bituraalu, Kótóné yae yóló muló betere fo eréni, taaló ai betere ape,” yalepó.

⁹ Téró ama atimapaee duraalu, “Kótóné yae yóló muló betere fo sisópaae eróló, diḡné ayarapené mara mole ala wisirapóló ai sya fu betere ape.

¹⁰ Ti noatepae, Moses-né i fo aseyóló muló beterapó.

‘Naao ayaró haetamo aḡmó sukóló bituraalu, atimaamoné doi hale sóró horótu betae,’ erapó. Me fo i ape. ‘Mepaae whiné ama hamaró alimatamo tekeratere fo depa, atétere whi mo ti sukópóló dae.’ fo aseyóló muló beterapó.

¹¹ Ai fo epatei, diaaḡ i fo du beterapó. ‘Mepaae whiné ama hamaró alimatamopaae duraalu, “Yaḡo mole ḡa ḡa diaamo tao sóró móluḡtei, Kótópaae melaletéiné diḡamo werapó. Yaḡo mole ḡa feata, Koropani, ai fo feteyóló Kótó melale ḡlapóló mo so whiné supa, ti fo mulapó,” ’ dua dapó.

¹² Kale mepaae whiné ama hamaró alimatamo tao saairetei diaaḡ atétere alané sesétu beterapó.

¹³ Ti diḡta, diaaḡ ayarapéné mo deté wale mara mole ala sya furaalu, Kótóné fo haḡe ḡa kaae aḡrótu beterapó. Take ai ala deté wale kaae, mió diaaḡkélé atei kaae alarape hḡko ai du betere ape,” yalepó.

¹⁴ Téró, Yesuné kale mo so whi ḡ beterepaae momó ape yóló duraalu, “Diḡ feané yaḡo i dere fo mo diriyóló wosóló tué muae.

15 Mo nokole ɔla whɛné tiki tuɔpaae durupu-raalu whɛ dorótimpó. Téni, whɛné tiki tuɔmó kaayóló sókó wale alané betɔ whɛ doratapó,” yalepó.

17 Atéró, Yesu ɔ ai so whɛ betepa taaróló, fóló bemó beteremó, ama yó matere whɛrape ɔ beterepaae wóló, ama kale yale fo sale fo noa betené yalerópóló ɔpaae wosalepó.

18 Ai fo depa ama atimapaae duraalu, “Diɔkélé, diaaɔ kisipa tiki hapólu eruraalu, yało ai yale fo bete tuɛni airapó. Mo nokole ɔla whɛné tiki tuɔpaae doropóló whɛ doréni deretei, diɔ kisi-panié?”

19 Ti mo nokole ɔlata, whɛné hosaa tuɔpaae sókó fumitei, depepaae doropóló, di alée fulapó,” yalepó. Yesuné ai fo ereteiné nokole ɔla fea naaitepa fo munipa, nae erapó.

20 Ai fo tómó olekeyóló atimapaae duraalu, “Whɛné tiki tuɔmó kaayóló belapaae sókó wale alané betɔ whɛ doratapó.

21-23 Ti whɛné hosaa tuɔmó kaayóló wale alarape i ape. Dei tuɛ mutere alakélé, aɔni kae kae hɔko nópu nokole alakélé, mené ɔla ɔlémi sere alakélé, whɛ dele alakélé, nópu nokole alakélé, fea ɔlamó ekele dere alakélé, me whɛtamo dei tuɛ mutere alakélé, kapala dilikitere alakélé, mo enénire dowi alakélé, mené ɔla senée yóló dei tuɛ mutere alakélé, me whɛ eratere fokélé, seké whɛpóló bopé faketerere alakélé, wisi tuɛ muniru, sonaalei hɔko du betere dowi alakélé, ai dosɔayale alarape fea whɛ tuɔmó kaayóló wouraalu, whɛ dorótua dapó,” yalepó.

*Juda meire soné kisipa tiki tirale fo
(Mat 15:21-28)*

²⁴ Téró Yesu ą ai be taaróló, doasi Tair be hulua bopéróló tẹ mole berapepaae felepó. Atéró, ą betą whinė be dolomó fóló betepa, mepaae whirapené ą kelaqsóro hope yaqse yaleteti, ą kinóló betenénipó.

²⁵ ą atéró beterapó dere fo betą dowi kepe tepeyóló betere senaale hamané wosóló, ą Yesu beterepaae hapale sókó walepó. Atéró, ą Yesu daale aqmó deraapisa fóló fió mualepó.

²⁶ ąta Juda fake mei, Krik so ą hamané Siria haemó tene be Fonisiamó dealepó. Ai so Yesu daale aqmó fió mulu duraalu, “Yalo senaale tuamó betere dowi kepe naao hokonaasepé,” du betalepó.

²⁷ Ai fo depa, Yesuné kale sopaae duraalu, “Folosóro naale senaalené nokole ọla atimapi nópóló melae. Ti noatepae, atima sumó nénipatei, yuwirape nópóló matere ala dorapó,” yalepó.

²⁸ Ti fo depa, kale soné ąpaae tokó mótu duraalu, “Tale-ó, aita mo deretei, kale keteirapené ọla ni fake tómó beleróló nokole folope sorokóta deretei haorapenékélé nukua dapó,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa, Yesuné kale sopaae duraalu, “Naao ai dere foné naao senaale tuamó betere dowi kepe sókó felepa, dua fae,” yalepó.

³⁰ Ai fo depa, kale so ą ama bepaae sókó fóló senaalema kelalemó, ama tiki tuamó betere dowi kepe sókó fóló, beseke tómó ą feléyóló fió molepó.

Kqlóro woselitamo kine whi wisirale fo

³¹ Atéró Yesu ą ai Tair hae kwia taaróló, Saidon hae kwia tuamó tẹyóló fóló, Kaleli wẹi fókumó tẹ mole be Dekapolis hae kwiamó sókó felepó.

³² Yesu atéró sókó fóló beteremó, betą wosẹli kiyóló fokélé alure whị Yesuné wolaa yópóló, atimané dapesó wóló beteralepó.

³³ Atéró betepa, kale so whị daae mole tiki taaróló, Yesuné dẹpaae dapesó fóló daalu, ama naase dou tamo kale whinė wosẹli dolopaae kesekée faróló sókó salepó. Atéró, ama naase doumó fesąa fẹ eróló, kale whinė hapemó wolaayalepó.

³⁴ Atéró, Yesu ą hepen-paae kese horóló fomo sókó faróló duraalu, “Epapeta” i fo feteyóló, “Kịnetei tukwẹ fae,” yalepó.

³⁵ Ai fo deremó, kale whinė kịne wosẹli tukwẹ fóo, ama kọlókélé tukwẹ fóo duraalu, fo du betere whị kaae, fo kaae sóró yalepó.

³⁶ Atéró, Yesuné atimapaee erale alarape mepaae whịpaae, “Yaọse,” yóló fo mulaletei, Yesuné yale ala so whị feapaae deté kwẹyóló fakeralepó.

³⁷ So whị feané atétere fo wosetu, sirayóló duraalu, “I whinė du betere ala feata, mo kokọi ala alamaaté erótua dapó. Wosẹli kịne whịtei tukwẹ falóo, kọló nomone whịkélé fo yóo, dapó,” du betalepó.

8

*Yesuné 4000 whị ọla male fo
(Mat 15:32-39)*

¹⁻² Atéró kale yale kaae, mepaae so whị mo dekéro ą beterepaae tourąle wóló betó molepó.

Atéró betó mole so wh̄i atima naaire ɔla meipa, ama yó matere wh̄irapepaae ape yóló duraalu, “I so wh̄i sore sukamó ɛtamo bituraalu, ɔlakélé néni, hāle betaletiné atima ɛ mo doasi kɔlené sukutapó.

³ Ti atima mepaae so wh̄ita, saletómó waletiné wote siri hāle fɔpóló dotonatepa, tu tuamó wotené sisiraae faqsóró dapó,” yalepó.

⁴ Ti fo depa, ama yó matere wh̄irapené apaae duraalu, “Aita mo deretei, so wh̄ikélé meitikimó atimané naaire ɔla-a, momó mupa melaaloé?” yalepó.

⁵ Ai fo depa, Yesuné atimapaee woseturaalu, “Ti diɔné *bred* o bulakó meteró mule?” depa, atimané apaae duraalu, “Wɛikeró o bularape beta mulapó,” yalepó.

⁶ Tétepa, Yesuné ai betó mole so wh̄i fea hae tikimó betae yóló, kale *bred* o bularape ama sóró taru, Talepaae mo kée yóló, momayalepó. Atéró momayóló kemetepa, Yesuné kolokó daalu yóló, ama yó matere wh̄irapepaae melae depa, atimanémo, kale so wh̄imó aliróló melaté kwɛyalepó.

⁷ Téró, ama yó matere wh̄irape atimané toróti mole ya belekaatikikélé melatepa, Talepaae mo kée yóló, atimapaee duraalu, “I yarapekélé nɔpóló, melaté kwɛyae,” yalepó.

⁸ Atéró, atima nóló sɔturaalu buki muni feletei, ama yó matere wh̄irapené daseté kwɛyóló, wɛikeró yorape faanalepó.

⁹ Atima ai ɔla nale wh̄irape dokɔ sóró touróturaalu, felekemó 4000-wh̄irapepó.

¹⁰ Atéró kemetepa, ai betó mole so whị fópóló dotẹyóló, Yesu ẹ ama yó matere whịrape atima Dalmanuta hae kwiapaae nukutamo felepó.

¹¹ Atima atéró fóló betepa, mepaae Farisi whịrape Yesu beterepaae wóló, ẹpaae kae kae wosetere fo du betalepó. Aita, ẹ kẹae kolóló sụ suraalu, naao hepen bemó mole kelemei alakó dọmaletamo kelaai dapa, eranénié? du betalepó.

¹² Atéteremó, Yesu ẹ fomo sókó faróló atimapaee duraalu, “Diẹ mió i alimó betere so whịné me kelemei alakó kelaai erae du betere-a, noatepa de? Talené diẹpaae kelemei ala me kae eraalo meipóló yalo diẹpaae mo i dere ape,” yalepó.

¹³ Ai fo du betéró kemetepa, kale so whị betó mupatei taaróló, atima nukutamo wẹi fóku utéró momó tẹ felepó.

*Yist-paae dó faróló yale fo
(Mat 16:5-12)*

¹⁴ Atima atéró furaalu, mepaae ọla uté tẹró mupatei kẹóró *bred* o bula betẹ maaté atima nukumó mupa kelalepó.

¹⁵ Téró, Yesuné ama yó matere whịrape kisipa mulóló ma duraalu, “Kale Farisi whịraperó Herotamoné *bred* o tópuratere ọla *yist*-ta mo doropa, wisiyóló kaae tawae,” yalepó.

¹⁶ Ai fo deremó, ama yó matere whịrape atimasisitei duraalu, “I dere fota, dẹné kale *bred* o bularape kẹyó yóló weimó ai dere ape,” yalepó.

¹⁷ Atimasisitei atéró kẹlaarótu betere fo Yesuné ama tuẹ yóló atimapaee duraalu, “*Bred* o meipóló, diẹsisitei noatepa fo tiki kẹlaarótu bitu de? Diaaọ

tué tiki hapóluraalu, ai yale alarape diñané kilitu bitutei, diaaḡ tuéni airapó.

18 Diaaḡ kelenékélé mo kolóo, wosélinékélé mo wosóo yaleteti, yaḡo erale alarape diaaḡ kisipani, ai keterélirapó.

19 Yaḡo aporó *bred* o bula kolokó daalu yóló 5000-whḡrape atima nalemó sḡtepa, buki daseté kwḡyóló meteró yorape deyaleé?” depa, atimané duraalu, “12 yorape deyóló fañanalepó,” yalepó.

20 “Yaḡo me 4000 whḡrapemó, wḡikeró *bred* o bularape kolokó daalu yóló melóló, atima nalemó sḡtepa, buki daseté kwḡyóló meteró yorape deyaleé?” depa, “Wḡikeró yorape fañanalepó,” yalepó.

21 Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ti ai yale alarape fea diaaḡ kolólótei, bete diriyóló tué muni airapó,” yalepó.

Betsaida bemó kele dilikire whḡ wisirale fo

22 Atétu beteró, atima Betsaida bemó sókó walemó, mepaae whḡrapené betḡ kele dilikire whḡ Yesupaae ḡ wolaa yae yaairaalu dapesó walepó.

23 Atéro wapa, ai be hulua taaróló, depaae Yesuné kale kele dilikire whḡ naasemó tawóló felepó. Atéro fóló, kale whḡiné kelemó fesḡa apuróló, Yesuné ama tikimó naase mulóló duraalu, “Mió naao kelené me ḡlakó wisiyóló kelete?” yalepó.

24 Ai fo depa, kale sekéné ama kele fisḡae faróló duraalu, “Whḡrape kotereteita, ni kaae tokóló só kotapó,” yalepó.

²⁵ Ti fo depa, kale dere kaae momó Yesuné naasené kale whiné kelemó wolaayalemó, ama kele mo ti wisituraalu, ɔla ɔla diriyóló kelalepó.

²⁶ Atéro, Yesuné kale whi ɔ ama bepaee fópóló dotonótu duraalu, “Ya doasi be huluapaae feni, mo naao bepaetóro fae,” yalepó.

Pitané yaɔa Kerisopó yale fo
(*Mat 16:13-20, Luk 9:18-21*)

²⁷ Atéro, Yesu ɔ ama yó matere whirapetamo ai be taaróló Sesaria-Filipai be hulua bopéroló te mole be huluarape tuámó fu bitu atimapaae woseturaalu, “Mo so whiné e-a, depó du bitute?” yalepó.

²⁸ Ai fo depa, atimané apaae tokó mótu duraalu, “Mepaae so whinéta, ya kale wei tópuratere whi Jon-pó. Mepaae so whiné duraalu, yaɔa Elaijapó, mepaae so whiné duraalu, yaɔa, Kótóné ama kóló whipó du beteropó,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Diaaɔ tuéné-a, e depó du bitu de?” depa, Pitané apaae tokó mótu duraalu, “Yaɔa, so whi fea tetéroló kaae tanópóló, Kótóné sóro beteró betere whi Kerisopó,” yalepó.

³⁰ Ai fo depa, Yesuné atimapaae duraalu, “Eta, Kerisopóló, mepaae so whipaae momókó bope yaɔse,” yalepó.

Yesuné ɔ sukɔalopó yale fo
(*Mat 16:21-28, Luk 9:22-27*)

³¹ Ai fo yóló, Yesuné apaae eraaire ala atimapaae kaae sóro yó mótu duraalu, “Whiné Naalema kae kae sekei ala mo saalopó. Mepaae whi disirapénékélé, kale mo so whimó Talepaae momaratere doasi topo whirapénékélé, Moses-né

asere fo yó matere wh̄irapenékélé ęta Wh̄iné Naalema meipóló, mo ti só deraalopó. Atétepa, mepaae wh̄irapené ą mo ti daalotei, be de ę sore kemetepa, ti ą momó kepaayóló betaalo ai ape,” yalepó.

³² Yesu ąpaae eraaire ala amatei haķearóló depa, Pitané ą tu deępaae dapesó fóló, atei fo ekesé yóló, foné salepó.

³³ Ti fo depatei, Yesu ą ama yó matere wh̄irape beterepaae fetée anóló Pita foné sóró duraalu, “Satan-ó, ya ęalo sisópaae fae. Naa ai mole tuęta, ti Kótóné yaaire alamó kisipa muni, mo wh̄iné yaaire ala maaté kisipa mutu ai dere ape,” yalepó.

³⁴ Atéró, ama yó matere wh̄iraperó ai betó mole so wh̄i featamopaae ą beterepaae ape yóló duraalu, “Dią mepaae so wh̄itamo ę sya wai kisipa mutupa, ti naao yaaire ala taaróló, sisópaae mulóló, ya sukąaire filipaa ni naaotei beleyóló ę sya ape.

³⁵ Wh̄i me dené ama betere bete me ala yaęsórópóló, amatei wisiyóló kaae tapa, ti atétere wh̄i ą ama betere betetamo turó aluyaalo ai ape. Téretei, wh̄i me de ęalo ala eróturaalu, i kale fo wisi erótu betere tuąmó ama betere bete kemeratepa, ti ai wh̄iné betere bete aluni, mo ti muó tawaalo ai ape.

³⁶ Mepaae wh̄i de i haemó muó mole wisi wisi ęla dekéró betąpaae du betere tuąmó, ama betere bete mo ti alutepa, ti ai wisirapóló kisipa mute? Mo meipó.

³⁷ Ama betere bete alutepa, momó saairaalu, noa ęlatamo dupu yaaloé?

³⁸ Mió i alimó dowi alaró nópu nokole alatamo du betere tuámó me whiné duraalu, ‘Yáta, Yesu tuéru, ama ala erótu betere whié?’ yóló wosetepa ą witu halemó, ai whiró ama fotamo ą tuénipó depa, ąpaae i fo yaalo ai ape. Kale Whiné Naalema Alimané doasi doi mole de wisinaaleró ama mo kae betere *ensel*-rapetamo wale sukamó folosóró halemó ą tuénipó yale whipaae, Whiné Naalemanékélé ai whi ą tuénipó yaalo ai ape,” yalepó.

9

*Yesu kae tiki daane wale fo
(Mat 17:1-13, Luk 9:28-36)*

¹ Téró, Yesuné atimapaee duraalu, “Yálo diapaee mo i dere ape. Dią mió i betó mole so whi mepaae sukuni hałe betepatei, Kótóné ama teteróló betere aomó mole ala mo doasi fotokotamo wapa ke-laalopó,” yalepó.

² Atéro apomiró be de kemetepa, Yesuné Pita, Jems, Jon-sépi atima dape sóró doasi sokore hasi fosópaae holalepó. Atéro horóló beteremó, atimané kele tómótei, Yesuné ama daale tiki taaróló, kae tiki daane walepó.

³ Atéturaalu, ama deró betere kutikélé, mo yako kaae de tekée fi deró betepa kelalepó. I haemó betó mole so whiné deró betere kuti de kaae aler-aaı fokotepakélé, ai kutiné de kaae alée fenénipó.

⁴ Téró aimó, atimané keletómó kale Moses-ró Elaijatamokélé mo betere whiné tiki kaae daayóló sókó wóló, Yesutamo fo du betalepó.

⁵ Atétere ala kolóló, Pitané Yesupaae duraalu, “Yó matere whi-ó, da fea etéro betámó betereı mo wisirapó. Térapa, me ya betóo, me Moses

betóo, me Ilaija betóo, yaaire furu be sore dané tɛnaalopa, wisire?” yalepó.

⁶ Ai fota haɓe ini, atima wituraalu, yaaire fo ketetepa, hoƙo fotei erapó.

⁷ Atéro daae molemó, kitikiné atima husuraɓe dorowóló, ai kitiki dolomótei fo fakeyóló duraalu, “Ita, yaɓo mo hosaa mole naalepa, ama dere fo mo wisiyóló wosae,” yalepó.

⁸ Ai fo deretamotóro atimané kele kele yalemó, kale whi tamo daani, Yesu ama wotoró daapa kelalepó.

⁹ Atétu beteró, atima ai hasi fosó taaróló durupu bitu, Yesuné atimapaee duraalu, “I yale alarape mepaae so whipaae diané mió folo hapale momókó yaqse. Kale Whiné Naalema a dóló mo ti sukunaletei, momó kepaayóló fi tikimó ti yaasepóló, mió hapale bope yaqse,” yalepó.

¹⁰ Ama ai yale fo wosóló, atimané mepaae whipaae ini, atimasisitei keɓaaróló duraalu, “Mo ti doló sukunóló momó kepaayóló betaalopó dere fo-a, noa fo betené yalerópó,” du betalepó.

¹¹ Atéro, atimané apaae woseturaalu, “Kale Moses-né asere fo yó matere whirapené Tale waai teópatei, Elaijapi waalopó du betere-a, noa fo betené du bitute?” yalepó.

¹² Ai fo depa, Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Ti mo dapó. Elaijapi wóló, ɓa ɓa fea ama momó donoróló mulaalopó. Téretei, Kótóné fo asere tuamó i fo erapó. Whiné Naalema, a mo doasi dele su betepa, atimané a faleyóló só deraalopó ere fo-a, metéli yaaireteimó ere?

13 Téretei, yało diąpaae mo i dere ape. Ilaija ąta, mo walepó. Tétepa mepaae so whinė kale yóló muló betere fo mo dokonóturaalu, atimané ąpaae mo eranée yale alarape fea motóróti ai erale ape,” yalepó.

*Dowi kepe betere naale wisirale fo
(Mat 17:14-21, Luk 9:37-43)*

14 Téró Yesu ątamo fele whırape fesaae walemó, mepaae beteróló fele yó matere whırape mo so whinė bopéróló daae mupa kelalepó. Aita hałe mei, ai whırapperó Moses-né asere fo yó matere whırapetamo foné u só derótu, i só derótu du betepa, kaae tawóló daae molepó.

15 Atétu beteremó, Yesu sókó wapa kilitu, so whı feané doasi sirayóló, ątamo hokolaa yóló kőleó yaairaalu felepó.

16 Téró, Yesuné ama yó matere whırapepaae woseturaalu, “Noa fo betemó dią fo tokótamo du bitu de?” yalepó.

17 Ai fo du betepa, ai wóló daae mole so whı kuamó beta whinė duraalu, “Yó matere whı-ó, yało naale dowi kepe bituraalu, ama kóló nomunu fo initeretei naao wisiraasepóló, yaąpaae dapesó walepó.

18 Ti noatepae, dowi kepené haepaae taae deróló haeratepa, ama sereke hatua yósóro kólómó dako sókó wua dapó. Téturaalu, ama hó naase, tikikélé fea sosoro falótua depa, naao yó matere whırapepaae hókonaasepé yalemó, atimané hókonaaitere sunipó,” yalepó.

19 Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Mió i alimó tué tiki tiréni hōko betó mole so whīrape-ó, diā tué tiki tirópóló meteró sukamó ę diātamo betaaloé? Diaaḡ hapólure kisipa taaróló, wisi kisipa sópóló ę diātamo meteró sukamó betaaloé? Térapa, ai naale ępaee dapesó ape,” yalepó.

20 Ai fo depa kale naale ą beterepaee dapesó walemó, dowi kepené Yesu kilituraalu, téti kale naale mo fotokōiné tao sóró feseróló haemó haeratepa biliraté feletikimó, kōlómó dako sókó walepó.

21 Atétere ala kolóló, Yesuné kale naalené alimapaee woseturaalu, “Naao naale ai ala du betepa, ba fo meteró kemeyaleé?” depa alimané duraalu, “Mo ketemó kaae sóró deté waletēi, miókélé hāle ai yó tare ape.

22 Yālo naale doló sukunaairaaalu, ai dowi kepené sipaaekélé ó wēipaaekélé, tao sóró taae falatua yalepó. Térapa, naao dāmo kōleturaalu sūmó tao senēpa ti tao saasepólópó,” yalepó.

23 Ai fo depa, Yesuné ąpaee duraalu, “Naao ępaee sūmó tao saaloé? dere-a, mepaae whī dené Talepaee tué tiki tiratepa, ti ai whīpaee fea ala fea Talené ama sūmó eranérápó,” yalepó.

24 Ai fo depa kale naale alimané ama ere ala hākearóló duraalu, “Yālo tué tiki tiró betepatei doa meipa, me kwiapaee hālekeretei naao ę tao saasepé,” yalepó.

25 Yesu ą ai ala du beterepaee so whī fea sururu yóló wapa kolóló, dowi kepe foné sóró duraalu, “Whīné kōlóró wosēlitamo kinó betere dowi kepe-ó, yā ai whī tuāmó betereitei, yālo i hōkonatapa, momó kae biḡ weni, mo ti fae,” yalepó.

²⁶ Yesuné ai fo deremó, kale naalené tiki tao sóró fesoróló kale dowi kepe keterétamo sókó felepó. Atépa, kale naalené tiki mo sukı whı aqpa, kolóló so whı feané duraalu, “A mo ti ai sukale ape,” du betalepó.

²⁷ Atépa, Yesuné kale naale naasemó tao salemó turukó horóló daane holalepó.

²⁸ Atétu beteró, nalo Yesu a be dolopaae doropóló betepa, ama yó matere whırape atimanalemaaté bitu apaae duraalu, “I dowi keperape dané doló hokonatempa, sókó fenitere-a, noatempa dérópó,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa, ama atimapaae duraalu, “Moma dere alané betı atei kaae dowi keperape sumó hokonanérápó,” yalepó.

³⁰ Téró atima ai be taaróló, Kaleli hae tuamó teyóló felepó. Ti atéró feleteita, Yesuné ama yó matere whırapepaae maaté kale fo wisi yó melaai kisipa mutu, mo so whıné atima betere tiki tué yaqsóró yalepó.

³¹ Atima atéró fóló bitu, ama atimapaae duraalu, “Hale mo whıné kale Whıné Naalema dópóló, whı mené eleké deyaalopó. Atéró, mo ti dóló sukunaalotei, sore be de kemetepa, ti a momó kepaayóló betaalo ai ape,” du betalepó.

³² Ama atéró yale fo bete atima tuénitepa, noa betené yalerópóló, wosaai yaleteti, atima witu-raalu, taaralepó.

*Doasi topo whı deé? yale fo
(Mat 18:1-5, Luk 9:46-48)*

³³ Téró, atima Kapeneam bepaae fóló, atima fiyaaire bemó bitu, ama yó matere whırapepaae

woseturaalu, “Diã tu tuãmó alale siré wou betale-a, noa fokó deté wou betaleé?” yalepó.

³⁴ Yesuné ai fo depa tuãmó wou bituraalu, topo whi-a de betere yóló atimasisi alale siré waletéiné haletu, Yesupaae tokó matere fokélé inipó.

³⁵ Téró Yesu ă bitı deyóló ama yó matere 12 whırape ă beterepaae ape yóló duraalu, “Whı me detamo topo whı betaai kisipa mutupa, ti belei aoyóló so whı feané kutó diratere whı betae,” yalepó.

³⁶ Atéró, ama betă naale belekăamale dape sóró atima tuãmó daalóló, ama apuó taru duraalu,

³⁷ “Mepaae whı denétamo yălo doimó etei kaae naale mó wisiyóló dape supata, ti ętei mo wisiyóló dape sirapó. Atétere whıné ęmaaté dape sumitei, ę doteyale sekékélé dape sirapó,” yalepó.

*Dãtamo bôe dinitere whıta dăné be whıpó
(Luk 9:49-50)*

³⁸ Téró, Jon-né Yesupaae duraalu, “Yó matere whı-ó, whı betăné naao doimó dowi kepe hokutu betepa, ăta dãtamo betãmó kotere whı meipóló, dăné seséyalepó,” yalepó.

³⁹ Ai fo depa Yesuné atimapaae duraalu, “Atei kaae whıné ama yaaire ala yópóló sesékese. Ti noatepae, mepaae whıné yălo doimó mepaae kelemei ala erale kılipaaemo, yălo doi doróló faleyaalo meipó.

⁴⁰ Mepaae dãtamo bôe dini dere whırapeta, ti dãtamo mole whı ai ape.

⁴¹ Yălo diãpaae mo i dere ape. Diã Keriso whı bitu, yălo ala erótu beteremó, mepaae whıné wei

melatepa, atétere whi dupu haşókó feni, mo saalo ai ape,” yalepó.

*Me whi dowi ala yópóló dée nalatere ala
(Mat 18:6-9, Luk 17:1-2)*

⁴² “Mepaae whi denétamo epaae tué tiki tiró betere doi muni, sókótei sókó dei so whi dowi ala yópóló dée nalatepa, atétere whi mo doasi dowi dupu saalo ai ape. Atei ala dere whi ama depamó mené doasi kane fake dulóló wéi kəlapaae taae faluəşóró wisi uəpó.

⁴³ Naao naasenétamo ya dowi ala yópóló dée nalatepa, atétere naase tukóló taae falae. Ya betə naasetamo bituraalu, mo ti betaaire tikipaae sókó faasepólópó. Naase tamo daayóló beteraletikimó, me naasené naao tiki turó doasi surukókélé feni, haə dó tare sipaae əlisóró faəşóró dapó.

⁴⁵ Naao hóné ya dowi ala yópóló dée nalatepa, atétere hó tukóló taae falae. Ya betə hótamo bituraalu, mo ti betaaire tikipaae sókó faasepólópó. Ti noatepae, ya hó tamo daayóló beteraletikimó, me hóné naao tiki turó si duku beterepaae əlisóró faəşóró dapó.

⁴⁷ Naao kelené ya dowi ala yópóló dée nalatepa, ti atétere kele sokóló taae falae. Betə keletamo bituraalu, ya mo ti betaaire tikipaae sókó faasepólópó. Ti noatepae, naao kele tamo wusuró buóló betepa, naao tiki turó haə dó tare sipaae faəşóró dapó. Ti Kótóné tətəroló kaae tare tikimó mole alata, betə keletóró daayóló bituraalu, sene fupa mo wisirapó.

⁴⁸ Ti dowi dele su betaaire tikimó kisipa mutu, ašemó i fo erapó. Aimó betere whirapeta, mokené

turukóló nokoleteti mo kemekélé ini yóo, sikélé surukó feni haḷe dótóro tawóo yaalopó.

⁴⁹ Na ó hupu mi kḷaayaḷsóró kó terepetu dere kaae, so whi fea tuamó mole dore alaró wisire alatamo sinétei biliyóló taleyaalo ai ape.

⁵⁰ Ti kóta, ḷa feléróló nokole ḷa wisipó. Téretei, kale kóné felé kemetepa, momó kae noayóló felé bulaalóé? Mo meipó. Térapa, ai kó wisinaale diaaḷ hosaa tuamó mulóló, so whitamó hosaa muni deyóló wisi kisipatamo mo dua betó muae,” yalepó.

10

*So ó whi tokó fateremó dere fo
(Mat 19:1-12, Luk 16:18)*

¹ Téró, Yesu a ai be taaróló Judia hae kwia tuamó kutu beteró Jordan wei uté fakerókélé felepó. Aimó sókó felemó, so whi mo fea kale duatere kaae touraḷe wóló betó mupa, ama dua dere alatóro yóló yó mótu betalepó.

² Atétu betepa, mepaae Farisi whirape wóló, a sḷsóró aḷpaae woseturaalu, “Mepaae whiné ama soma tokó fatepa fo mulepé meié?” yalepó.

³ Ai fo depa ama atimapaee tokó mótu duraalu, “Diaaḷ dosayóló tué yópóló, Moses-né diapaee noa ala yae yóló, asere?” yalepó.

⁴ Ti fo depa atimané aḷpaae tokó mótu duraalu, “Mepaae whiné so tokó falaai depa, ti soné asḷ sóró fópóló melae yóló Moses-né aserapó,” yalepó.

⁵ Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Ti aita, diaaḷ hosaa taruraalu dowaae fu betepa, Moses-né ai fo asḷyóló muló beterapó.

⁶ Téretei mo take kaarale alimó,
‘Kótóné wh̄iró sotamo alipakalepó.’

⁷ ‘Atéyale betené wh̄iné ama hamaró alimatamo
taaróló, sotamo dokóló atimaamo mo bet̄a
tikitóró daayaalopó.’

⁸ Atéreteiné atimaamo tamo mei, mo bet̄a tikitóróti
ai daale ape.

⁹ Kótóné atimaamo atéró bet̄a tiki daaróló beteró
betereteimó, mo so wh̄iné tekeróló wh̄i kae
beteróo, so kae beteróo, yaqsóró yae,” yalepó.

¹⁰ Ai fo yóló Yesu ̄a ama yó matere wh̄irape
atima fea bemó betó mulu, Yesupaae wosetu-
raalu, “Naao ti yale fo d̄akélé kisipa yaai dapa, bete
mo ti h̄akearóló yae,” yalepó.

¹¹ Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Wh̄i me
dené ama topo so tokó daalóló so me dokotepa, ai
wh̄iné Kótóné fo tukóló topo sotamo betere ala mo
ti doratapó.

¹² Atétere kaae sonékélé, oma wh̄i tokó daalóló,
wh̄i metamo dokotepa, atétere soné Kótóné fotei
tukóló, ama omatamo betere ala mo ti doratapó,”
yalepó.

*Naale senaale Yesupaae dapesó wale fo
(Mat 19:13-15, Luk 18:15-17)*

¹³ Téró etéyalepó. So wh̄iné kale keteirape
Yesuné wolaa yópóló, ̄a beterepaae dapesó wua
yalepó. Atétepa, ama yó matere wh̄irapené kale so
wh̄i foné sóró sesétu betalepó.

¹⁴ Yesuné atétere ala kolóló, ama yó matere
wh̄irapetamo fopaae buóló duraalu, “Ai naale
senaale ̄e beterepaae wópólópa sesékese. Ti

noatepae, atei naale senaale kaae betere so wh̄ita, ti Kótóné t̄eteróló betere aomó sókó fóló beterapó.

15-16 So wh̄i i naale senaale kaae aoyóló binititepa, ti Kótóné t̄eteróló betere aomó sókó fenénipó,” yalepó. Ai fo yóló, Yesuné kale naale senaale dokọ apuósu yóló, naase mulóló atima wisiratere fo dua yalepó.

*Doasi néli teó wh̄ipaae yale fo
(Mat 19:16-30, Luk 18:18-30)*

17 Téro etéyalepó. Yesu ą ama kisipa mole tikipaae faai fu betalemó, wh̄i betą sururu yóló wóló, Yesu daalemó bukutiri tearó bitu, ąpaae duraalu, “Yó matere wh̄i wisi-ó, ę mo ti betó tawaairaa, noa alakó yaaloé?” yóló wosalepó.

18 Ti fo depa, ama kale wh̄ipaae duraalu, “Naao ępaae noatepa wh̄i wisi-ó fo du de? Wh̄i betąkókélé wisi wh̄i bitini, Kótó ą betą mo wisirapó.

19 Ti Kótóné yae yóló muló betere alarape i ape. ‘Wh̄i daose, so nópu naose, ọlémi naose, kapala fo yóló me wh̄i só deraose, me wh̄i dilikóló ọla ọla ọlémi saose.

Naao hae aya wisi doi mulópóló, atimaamo aomó bitu, wisi ala betą erótu betae yóló, ere fo fea ti naao ai tuére ape,’ ” yalepó.

20 Ai fo depa kale wh̄iné ąpaae duraalu, “Yó matere wh̄i-ó, ai alarape feata, ę mo naale belekọamalemó bitutei deté wóló, miókélé h̄ale yó tarapó,” yalepó.

21 Ai fo depa Yesuné kale wh̄i yaala sókó fóló kelené ą kaae taru duraalu, “Mo betą ala betą ya mei ai ere ape. Térapa ya fóló, naao mole ọla ọla

fea dotonóló *moni* sae. Atéroró sere *moni* ti ọla ọla meiyóló yolealere so whimó ọliróló melae. Atéroró melóló yata, ti ó hepen bemó taleróló muló betere wisi wisi ọla saasepóló dāmo faalopa ẹ sya ape,” yalepó.

²² Ai fo depa, kale seké ẹ fea ọla ọla mole néli whi ereteiné, ama kelepaa humula yóló fomoné sukuté felepó.

²³ Téró Yesuné ama yó matere whirape kaae taru duraalu, “Doasi néli whirape Kótóné teteróló betere aomó sókó faairetei mo doasi hapólurapó,” yalepó.

²⁴ Ama yó matere whirapené ai dere fo wosetu-raalu, atima siratu betalepó. Tétepa, ama atimapaee momó duraalu, “Ti naalerape-ó, Kótóné teteróló betere tikimó sókó faairetei, béni mo doasi hapólurapó.

²⁵ Doasi *kamel* hupu kuti nomotere ketéli dolomó sókó fenénipó. Atére kaae, fea ọla ọla tare néli whi Kótóné teteróló betere aomó sókó faairetei mo doasi hapólurapó,” yalepó.

²⁶ Yesuné ai fo deremó, ama yó matere whirape atimasisitei doasi sirayóló duraalu, “Atéroró hapólupa, ti noa kaae so whimo mo ti aluyaqsóró tao saaloé?” yalepó.

²⁷ Ti fo depa, Yesuné atima kaae taru duraalu, “Mo whiné atei kaae ala fea sumó enénipó. Mo whi ere kaae Kótó ẹ aténi, fea ala fea ama mo sumó eranérápó,” yalepó.

²⁸ Ai fo depa, Pitané ẹpaee duraalu, “Dẹ yatomo kweyaairaaalu, dané ọla ọla fea mo ti taaróló i wale ape,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Yalo diapaae mo i dere ape. Whi me detamo yalo ala eróturaalu, kale fo wisi yó maté kweyaai, ama be ó no nemarape ó hama alima ó naalemarape ó hae tiki fea taaróló wapa, ti atétere whimó i ala eraalo ai ape.

³⁰ Ama beta ɔla taaróló walemótei, nomarapekélé kutórape, nemarapekélé, hamarapekélé, alimarapekélé, naalemarapekélé, berapekélé 100 tómó beleróló saalo ai ape. Téturaalu, dowi susupui alakélé saalotei, nalo waaire alimó mo ti betó tawaaire bete saalopó.

³¹ Téyaalotei, mió i alimó mepaae doasi doi mole whirape take nalo doi munire whi kaae betaalopó. Mió mepaae doasi doi muni, sókó deyóló betere so whita, take nalo mo doasi doi mole topo whi kaae betaalo ai ape,” yalepó.

*Yesu ɔ sukqairemó yale fo
(Mat 20:17-19, Luk 18:31-34)*

³² Atéró, atima Jerusalem bepaee furaalu, Yesu api fi tikimó, ama yó matere whirape nalo haió! yóló sira deté fu betalepó. Tétepa, mepaae atima sya wou betere so whikélé wiyalepó. Atéró, Yesuné ama yó matere 12 whirape tu depaae dapesó fóló daae mulu, apaae eraaire ala fea atimapaee momó yó melalepó.

³³ Atéró, atimapaee duraalu, “Mió da Jerusalem bepaee i fole ape. Téteretei, kale Whiné Naalema me whiné eleké deyóló mo so whimó Talepaae momaratere whiraperó Moses-né asere fo yó matere whirapetamoné naase tuamó mulaalopó.

Téró fo tokóló só deróló, Juda mei kae fakené ą dópóló, melaalo ai ape.

³⁴ Atéró, atimané ą faletere alakélé, fesąa apuraterere alakélé, halika tikiné fokosó sere alakélé, faleyóló haleraterere alakélé erótu beteró, nalo atimané ą mo ti sukópóló daalopó. Téyaalotei, be de soremó dou dolomó muóló ą momó kepaayóló betaalopó,” yalepó.

*Jems-ró Jon-tamoné Yesupaae wosale fo
(Mat 20:20-28)*

³⁵ Téró, kale Sebedi naalema tamo Jems-ró Jon-tamo Yesu beterepaae wóló duraalu, “Yó matere whı-ó, dąmoné yąpaae wosetere ala naao er-aaloé?” yalepó.

³⁶ Ai fo depa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Yąlo diaamomó noa alakó eraró de?” yalepó.

³⁷ Tétępa, atimaamoné ąpaae duraalu, “Take naao mó kae ere de wisinaale hąkearatere sukamó dąmo me whı́kó naao turu naase dęmó beteróo, me whı́ fę naase dęmó beteróo, yaasepóló dapó,” yalepó.

³⁸ Ti fo depa, Yesuné kale whı́ tamopaae duraalu, “Diaamoné ępaae ai wosale fota, Talené tęteróló kaae tare tikimó ere ala diaamo tuęni keteruraalu dapó. Dowi ala kwia tokóló aluraai susupu sóró sinaaitere ala, diaamonékélé sųmó senére? Ó ę węi tópuraterere kaae, diaamokélé tópurópóló kisipa mute?” yalepó.

³⁹⁻⁴⁰ Ai fo depa, atimaamoné duraalu, “Dąmokélé ai ala sųmó enérápó,” yalepó. Ai fo depa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Yąlo tikimó doasi susupu sóró sinaaire alaró ę węi

tópuraaitere alatamo diaamopaaekélé sumó eraalotei, turu naase ó fẹ naase demó beteraaire alata, ti yało tẹteróló kaae tanipó. Ai alata, yało Ayané ama tẹteróló kaae taru, aimó betaaire whị tamokélé, ama mo taketitei tukóló beteró beterapó,” yalepó.

⁴¹ Tétépa, mepaae ama yó matere naase tamo whịrapené ai fo woseturaalu, Jon-ró noma Jemstamopaae doakale fopaae bualepó.

⁴² Atétépa, Yesuné atimapaae tourałe ape yóló duraalu, “Juda mei kaae fake tẹteróló kaae tare topo whịrapené mo so whị tẹteróló kaae tawóo, atimané sóró beteró betere whịrapenékélé mo so whị tẹteróló kaae taru, i ala erae du betereitei diaaọ ai kisipare ape.

⁴³ Atétere kaae, dią tuamókélé ai ala momókó yaose. Dią tuamótamo betą whıkó doasi topo whị betaai kisipa mutepa, ti so whị feané kutó diratere whị betenérápó.

⁴⁴ Whị me de doasi doi mole topo whị betaai depa, ti diąné wae sóró kutó diratere whị kaae betae.

⁴⁵ Ti noatepae, kale Whịné Naalema waleteita, ą topo whị bitu mepaae whịrapepaae ama kutó dirae yaairaału wéni, ą mo so whịné kutó diratere whị bitu, atima aluyaqsóró ama betere bete hałe melóló, dupuraai walepó,” yalepó.

*Kele dilikire whị Batimeus wisirale fo
(Mat 20:29-34, Luk 18:35-43)*

⁴⁶ Atéró atima Jeriko bepaae walepó. Atéró, nalo ama yó matere whịraperó mo so whị featamo ai doasi be taaróló fu betalemó, betą kele dilikere

whi Timeus naalema Batimeus tu demó bituraalu, monikó ãlae yóló kematu du beterepó.

47 Atétua dere whi ă tu demó beterepó, kale Nasaret whikó Yesu walapó dere fo wosóló, fo fakeyóló duraalu, “Depit-né deté fele whiné Naalema Yesu-ó, ę kólené sukuturaalu, tao sae,” du betalepó.

48 Ai fo du betepa, mepaae so whiné taalae yóló, foné salepó. Tétepatei, kale whiné woseni nisiyóló, fo mo ti fakeyóló duraalu, “Depit-né deté fele whiné Naalema Yesu-ó, naao ę kólené sukuturaalu, tao sumié?” yalepó.

49 Ai fo deremó, Yesu ă keiyóló daalu, “Apaee ape yae,” yalepó. Tétepa, kale whirapené kale kele dilikire whipaae duraalu, “Mió yapaae ape dapa, whaaliani, haıtamo turukó horóló fae,” yalepó.

50 Tétepa, kale whiné ama bukóló betere kuti dăae faróló, ă Yesu beterepaae hapale tuwó felepó.

51 Atéro daapa, Yesuné apaae duraalu, “Yalo yamó noa alakó eraró de?” yalepó. Ai fo depa, kale kele dilikire whiné duraalu, “Yó matere whi-ó, yalo kelené ęla ęla kelenée du beterepa, naao wisiraasepé,” yalepó.

52 Ti fo depa, Yesuné apaae duraalu, “Naao tué tiki tiratere alané ya wisiralepa dua fae,” yalepó. Ai fo deretamotóro kale whiné ama kele wisitepa, Yesu sya felepó.

11

*Yesu doasi topo whi aqyóló fele fo
(Mat 21:1-11, Luk 19:28-40, Jon 12:12-19)*

¹ Atéro atima Jerusalem be huluapaae felekemó sókó faairaalu, Olip du sorokó mole aqomó tene Betpas beró Betani betamomó sókó felepó. Aimó Yesuné ama yó matere whirapekó tamo whi dotonaai duraalu,

² “Diaamo fole be huluamó sókó fenalemó, whi betoló konire utu *donki* hupu duló betepa kelaalo ai ape. Térapa, ai hupu taayóló ipaae dapesó ape.

³ Atéro taanalemó me whiné duraalu, ‘Ai hupu neaai só fute?’ depa, apaae i fo yae. ‘Momó hapale sóró waaitei, Talené ama me kutó diyaai, kapala asiri sene fae yale tikimó sóró fulapó, yae,” yóló dotonalepó.

⁴⁻⁵ Atétepa atimaamo fóló kelalemó, be bela tu demó tene be tu sókó walemó, kale bopeyale hupu duló beterepó. Atépa, kale hupu taatu betaalemó mepaae aimó daae mole so whiné atimaamopaae duraalu, “Diaamoné ai hupu neyaaai taatu de?” yalepó.

⁶ Ai fo depa Yesuné atimaamopaae yae yale fotóró yalemó, atimané “Wisirapa sóró fae,” yalepó.

⁷ Atéro, kale hupu dape sóró Yesu beteremó sókó felemó, ama yó matere whirapené deró betere kuti sókósu yóló, ai kale *donki* hupuné sisó tómó whamenatepa Yesu a bitu holalepó.

⁸ Atéro betoló fupa, mo turó so whiné atima kuti sorokóló tumó whamenaté fóo, mepaae so whiné sapo daa ó wolou dārape turukóló whamenaté fóo, deté fu betalepó.

⁹ Yesu a tuamó fupa, mepaae so whi folosóró fóo, mepaae so whi nalo wóo du bitu fo fakeyóló

duraalu,

“Hosana! Talené doimó wale whi wisinaale-ó!
Talené ya mo wisiró betelepó.

¹⁰ Mo take dané ayarape deté wale whi Depit-né
teteróló kaae tawale ala mió da tuamókélé
sókó walapó.

Térapa, Talené ya wisirópóló yae!

Hosana, ama doi doasi ó sikipaae sóró horópóló,
yae!” deté fu betelepó.

¹¹ Téró Yesu a Jerusalem bepaee sókó fóló, mo-
matere be dolopaae felepó. Atéro, ai be dolomó
muó mole ɔla ɔla fea kelené dokó du betelepó.
Atétu betalemó, be dikitepa ama yó matere ¹²
whirape atima fea Betani bepaee felepó.

Yesuné momatere bemó hokle fo

(Mat 21:12-17, Luk 19:45-48, Jon 2:13-22)

¹² Atéro fiyóló be detepa, hika ai Betani be
taaróló fu betalemó, tu tuamó Yesu a wote yalepó.

¹³ Atétepa, a tumó fu bitu kese falalemó betá
nose mo umó daapa kelalepó. Atépa betepaae fóló,
dukó olerémóló kelalemó, oleni hãle sókumaaté
erepó.

¹⁴ Atépa kale nipaae duraalu, “Me sukamó
wouraalu whi betanékélé naao du momó
kae tokóló naalomeipó,” depa ama yó matere
whirapené wosalepó.

¹⁵ Atéro, atima momó Jerusalem bepaee sókó
wóló bituraalu, kale momatere be dolopaae
fóló kelalemó, whirape ai be dolomó ɔla ɔla
dotonóló dupu du betepa hókó faralepó. Atéro, be
kaepaae wale whirape atimané *moni* ai be talené
monitamo duputamo du betere ni fakeraperó

ba hōkósere beleróló dotonótu betere fōloi ni fakerapetamo fesekeyóló taae faralepó.

¹⁶ Téró, mepaae whinė momatere be tuā dolomótei dotonaaire ọla ọla beleyóló sóró fua wua du betepa, Yesuné ama seséyóló kaae sóró hōkonalepó.

¹⁷ Atéró ama atimapaee yó mótu duraalu, “I aseýóló muló betere fo diaaọ dosąayóló tuẹ munié?”

‘Yalo beta, i hae kwia feamó betó mole kae kae tiki daae mole so whiné Talepaae betā moma yópóló tẹnó betere bepó, erapó.’

Ai fo epatei, diaaọ du betere alané ọlémi nokole whirape touróló betere be aqrótu beterapó,” yalepó.

¹⁸ Yesuné atéró yó mótu betere fo mo so whiné wosóló siratu betere ala, mo so whimó Talepaae momaratere topo whiraperó Moses-né asere fo yó matere whirapetamoné wosóló atima dei kisipa muturaalu, Yesu daaire tų kikitu betalepó.

¹⁹ Atétu beteró be dikitepa, atima ai doasi be hulua taaróló felepó.

Yesuné nose sélirale fo

(Mat 21:20-22)

²⁰ Atéró, atima mo hikati tumó fu bituraalu kelalemó, kale ni nose betekélé mo turó sélipa kelalepó.

²¹ Atépa, Yesuné take kale yale fo Pitané tuẹ muni wapa ọpaae duraalu, “Yó matere whi-ó, naao foné dorale ni nose ai sélirapa kelere!” yalepó.

22 Ti fo depa Yesuné apaae duraalu, “Kótópaae tué tiki tiróló betae.

23 Yalo diapaae mo i dere ape. Mepaae whi de kisipa tamo muni, Talepaae tué tiki tiróló i ulupaae ya ai daale tiki taaróló wei kela tómó daane derepae depa, mo téyaalo ai ape.

24 Térapa, yalo diapaae i dere fo wosae. Diané moma duraalu me noa olakó wosetepa, ti ai wosetere ola naao mo serapóló tué tiki tiratepa, ti diaaḡ mo saalo ai ape.

25 Diané moma duraalu, hepen bemó betere Aya Kótóné diaaḡ yale dowi ala kwia hale kemerópóló, mené diapaae me dowi ala erélipa, ti apaaemo kwia tokó melaai dapóló tao tani, me ola meipóló kisipa keterae,” yalepó.

*Yesupaae ya né sóró beterae éyale fo
(Mat 21:23-27, Luk 20:1-8)*

27 Téró atima momó Jerusalem bepaae wóló bituraalu, ḡ momatere be tipiné bopéro daaló betere tuamó kutu betalemó, mo so whimó Talepaae momaratere topo whirapekélé, Mosesné asere fo yó matere whirapekélé, mepaae whi disirapekélé, fea ḡ beterepaae walepó.

28 Atéro wóló apaae woseturaalu, “Ai alarape du beterópóló ya né sóró beterae?” yalepó.

29 Ai fo depa Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Yalokélé diapaae beta wosetere fo yaalopó. Yalo wosetere fotamo diaaḡ epaae tokó matepa, ti diaaḡ wosetere fokélé yalo tokó melaalopó.

30 Ti take Jon-né so whi wei tópurale ala, momó kaayóló waleé? Ó hepen bemó betere Talené yae depa yalepé, mo whiné yae depa yaleé?” yalepó.

³¹ Ai fo depa, kale wh̄irape atimasisitei fo k̄ɛlaaróló duraalu, “D̄an̄é hepen bemó Talené yae depa yalepó enalemó, ti d̄apaae ama dere fo wosóló ɛpaae tūɛ tiki tirénitere noatepae? yaalopó.

³² Atéyaɔsóró, mo wh̄iné yae depa yalepó fo ūatei, Jon ɔ Kótóné fo eratere k̄oló wh̄ipóló so wh̄i feané kisipareteiné atima kapo duné d̄a siróló daɔsóró ai fo yaalo meipó,” yalepó.

³³ Atétepa atimané Yesupaae duraalu, “D̄a tūénipó,” yalepó. Ti fo depa ama atimapaee duraalu, “Mené ɛpaae i alarape yae depa dapóló, yałokélé diɛpaae yó melaalomeipó,” yalepó.

12

Kutó tale faai yale fo sale

(Mat 21:33-46, Luk 20:9-19)

¹ Téró, Yesuné ama kale fo sale forape momó kaae sóró yó melótu duraalu, “Wh̄i bet̄ané *wain* képi wae biliyaa i kutó diyóló tipi bopé yalepó. Atéró, kale képi du ɔlumétepa tokóló f̄e dow̄aire tiki kaponétei aleyóló mulalepó. Atéró kemetepa, kutó kaae tawóló betaaire be mo sikimó deróló t̄ealepó. Téró ai kutó tale ɔ me bepaae faai kutó kaae tawópóló, mepaae wh̄irape sóró beteróló duraalu, ɔla ɔlumétepa sere sukamó d̄a bukaalopa, kutó wisiyóló kaae tawae yóló ɔ felepó.

² Atéró fóló bitu, ama biliale képi du ɔlumétepa sere alimó bukóló, ama saaire s̄u ti ama kutó diratere wh̄i bet̄ané sene fópóló, kale kutó kaae tare wh̄irape beterepaae dotonalepó.

³ Atéro dotonalemó, atimané ą tawóló fokosoi ala du beteró me ọlakélé menéni, ọ́le fọ́póló dotonalepó.

⁴ Tétepa, kale whiné ama me kutó diratere whimo dotonalemó, ai whikélé kale dere kaae topomó kapóró dóló haleróló faralepó.

⁵ Atétepa kale dere kaae, me whimo dotonalemó ai whikélé mo ti dalepó. Tétepa, mepaae whirape mo dekéro dotonótua yalepó. Téyalemó, mepaae whirape dóló ọ́le susupuróó, mepaae whirape mo ti dóló sukunóó dua yalepó.

⁶ Whirape fea atétu beteró kemeróturaalu, ama hosaa mole naale betą bitį felepó. Ai naale dotonaaai duraalu, mió atima yąlo i naale aomó bituraalu, ąpaae mo wisi ala betą eraalopóló kisipa mutu doteyalepó.

⁷ Téyaletei, kale naale wale kilitu, kale kutó kaae tare whirape atimasisi duraalu, ‘I kutó tale sukutepa ą betale sirimó betaaire whį ai wale ape. Tétu ai kutó ama saosóró dą saairaalu, ą daalopa siépe,’ yalepó.

⁸ Atéro, atimané kale sekékélé mo ti dóló sukunóló, ai kutó tipı aopaae taae deralepó.

⁹ Atétepa, ai kutó talené ama noa ala yaaloé? Kale kutó tale ą wouraalu ai kutó kaae tare whirape fea mo ti dóló aluraalopó. Atéro ai kutó kaae tawópóló, mepaae whirape sóró beteraalopó.

¹⁰ Ti i aseýóló muló betere fo diaaọ dosąayóló tué munié?

‘Kale be tetere whirapené dopa taae farale kapo faketei, doasi be hulua deyaaire eleké wisi-naale alée felepó.

11 Ai ere ala wisinaale dāné kilituraalu, Talené eró beterapóló dukiróló siratu beterapó,” yalepó.

12 Yesuné ai yale fo sale beteta, Juda topo wh̄irape atima só deratapóló kisipa mutu, ą daaire tų kikitu betalepó. Aimó ą tawaai yalemó, ai touró betere so wh̄iné atimapaee me ala eraq̄sóró witepa taaróló felepó.

Sisapaae takis moni matere fo
(*Mat 22:15-22, Luk 20:20-26*)

13 Atéró, nalo mepaae Farisi wh̄iraperó Herotné ama kisipa mole ala erótu betere wh̄irapetamo Yesuné dere fo bete wosóló ą só deraairaalu, kaae tawóló beterópóló dotonale wh̄irape walepó.

14 Atima wóló Yesupaae duraalu, “Yó matere wh̄i-ó, yąta mo fomaaté dere wh̄i beteretei dāné tuęrapó. Téruraalu, doasi doi mole so wh̄iró wisi so wh̄itamo maaté tao sóró wisi ala eróturaalu, mepaae belei sókó deyóló betó mole so wh̄i taalitimipó. Tėni, kale mo fo bete sya furaalu, Kótóné ama ere ala i ape yóló yó mótu beteretei dāné kisiparapó. Térapa, dāné topo wh̄i Sisapaae *takis moni* matere ala wisirépé dore?

15 Naaó kisipané melarópé melaq̄seróe?” yalepó.

Ti fo depa, Yesuné tiki tuąpaae dorutei tó tikiné wisire nisi du betere wh̄irapené kapala dilikitu betere ala bete ama tuępatei duraalu, “Diąné ę dópóló só deraai noatepa dilikitu bitu de? Ti ai *denarias moni* yąlo kelaalopa ipaae sóró ape,” yalepó.

¹⁶ Tétepa, atimané kale *denarias moni* kolópóló sóró wóló matepa, atimapaee woseturaalu, “Í ere aseró mole asotamo-a, né?” yóló wosetepa, atimané apaee duraalu, “Aita Sisané aseró asotamopó,” yalepó.

¹⁷ Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Sisané ɔlata, ti Sisapaae melae. Kótóné ɔla ɔla ti Kótópaae melae,” yalepó. Ama ai dere fo woseturaalu, atimané haió! yóló siratu betalepó.

Kepaayóló bitu so ó whi dokaalomeipóló dere fo (Mat 22:23-33, Luk 20:27-40)

¹⁸ Atéyale ɔlipaae etéyalepó. Sukutere so whi momó kae kepaayaalomei, mo ti alutapó du betere Sadyusi whirape Yesu beterepaae wóló i fo wosalepó.

¹⁹ “Yó matere whi-ó, Moses-né i fo aseýóló muló beterapó. ‘Mepaae whiné so dokaletei naale dini haɔle beteró sukutepa, ti nomanémo ai so wulia dokóló naale detepa, ti sukale whi sirimó bituraalu, ama ɔla ɔla tetéroló kaae tanópóló yae,’ fo erapó.

²⁰ Take weikeró nomarape beterepó. Atéro kale topo whi so dokaletei, naale senaalekélé dini haɔle sukalepó.

²¹ Atéro sukutepa, ai so wulia noma me whinémo dokalepó. Téyalemó, ai whikélé naale dini haɔle sukalepó. Atétepa, noma me whinémo dokalepó. Téyalemó, ai whi akélé haɔle sukalepó.

²² Atétepa, kale so wulia weikeró nomarapené dokoté waleteti, kale weikeró whirape fea naale betakélé dinipó. Téró nalo kemeróturaalu, kale sokélé sukalepó.

23 Atéyale so take kepaayóló wale sukamó, mé whiné ą dokaaloé? Ti noatepae, betą sotei take nomarape feané dokoté waletéinépó,” yalepó.

24 Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Kótóné aseyóló muló betere foró ama fotokotamo wisiyóló tuę munireteiné dią fea kópaee falapó.

25 Ti sukale so whi momó kepaayóló betere sukamó, so dokotere ala yaalomeipó. Sokélé, whıtamo dokotere ala mo yaalo meipó. Hepen bemó betere *ensel*-rape ere kaae, haletóro betó tawaalo ai ape.

26 Sukale whi momó kepaayóló betaalopóló, Moses-né aseyóló muló beteretei, diaaq dosayóló tuę muni airapó. Hasi fosómó ni sesaape dolomó Kótóné Moses-paae duraalu, ‘Ęta Abraham, Aisak, Jekop-sépi, tęteróló kaae tare Kótó i betere ape,’ erapó.

27 Ti ąta, mo take sukóló aluyale so whi tęteróló kaae tare Kótó mei, mió i alimó betó mole so whikélé tęteróló kaae tare Kótópó, erapó. Atépatei dią tuęniru, hoko fo du beterapó,” yalepó.

*Kótóné yóló muló betere doasi topo fo
(Mat 22:34-40, Luk 10:25-28)*

28 Atéro, Sadyusi whırapené Yesupaae wosetere fo fea ama wisiyóló tokó mótu betepa, Moses-né asere fo yó matere whırapekó betané Yesupaae woseturaalu, “Kótóné yae yóló muló betere forape tuamó mo doasi bete mole fo-a, méé?” yalepó.

29 Ti fo depa Yesuné duraalu, “Mo doasi bete mole topo fo i ape.

‘Israel fake so whi-ó, wosae! Dą teteróló kaae tare Tale Kótóta me kae bitini, mo betatóró beterapó.

³⁰ Téra, Tale Kótópaae yaala sókó fole alata, tuę tiki turónékélé, naao hosaa turónékélé, naao kepe bete turónékélé, naao fotokọ turónékélé yaala sókó fu betae.’

³¹ Tamo dakoróló dere fo me i ape.

‘Naaotei yą yaala sókó fu dere kaae, naao be whi so whipaaekélé atéro yaala sókó fu betae.’

I fo tamoné mepaae yae yóló muló betere forape fea teteró beterapó,” yalepó.

³² Ai fo depa kale whiné tokọ mótu duraalu, “Yó matere whi-ó, Kótó tekeyóló tamo bitini, mo betatóró beterapó dere fota, naao mo dono ai dere ape.

³³ Ti naao hosaa turónékélé, naao tuę tiki turónékélé, naao fotokọ turónékélé, Talepaae yaala sókó fu betae. Téturaalu, naaotei yą yaala sókó fu dere kaae, naao be whi so whipaaekélé atéro yaala sókó fu betae. Ai doasi bete mole fo tamota hupu dóló Talepaae simó sukúlaa dalatere alaró mepaae ọla ọla hąle matere alatamo mo teteró beterapó,” yalepó.

³⁴ Téro, Yesuné ama ai yale fo bete kale whiné mo wisiyóló tokọ matepa ąpaae duraalu, “Yąta, Kótóné teteróló kaae tare tikipaae mo felekemó sókó faai dapó,” yalepó. Ai fo deremó, me whinékéle ąpaae wosetere fo kae ini, atima witepa taaralepó.

*Keriso né naaleé yale fo
(Mat 22:41-46, Luk 20:41-44)*

³⁵ Atéró, Yesu ą momatere be bolaare tuámó daalu so whıpaae fo yó móturaalu, i fo wosalepó. “Kale Moses-né asere fo yó matere whırapené duraalu, Kótóné sóró beteró betere whı Kerisota Depit-né naalemapó du betere fo-a, noa betené du bitute?

³⁶ Mo take Deı Kepe Wisiné Depit ą fotokoratepa, ama haķearóló i fo ipakalepó.

‘Talené ę teteróló kaae tare Talepaae duraalu,

“Naao bóe whırape ya aomó beterópóló, yało dóló teteraalopa, ya yało turu naase demótóro betó tawae,” ’ erapó.

³⁷ Depit-né ama deyale naalené deyaaire naalepaaetei, ą teteróló kaae tare Tale-ó du betalea, neyóló yaleé?” yalepó. Ama atéró dere fo aimó touró betere mo so whıné heķesetamo wosetu betalepó.

³⁸ Téró, Yesuné so whıpaae fo yó mótu duraalu, “Moses-né asere fo yó matere whırapené dere alané dią doraqsóro, mo hotowa yóló kaae tawae. Ti atimata, so whı feané whı wisipó yóló dukiraterere kokomó, so whı touraletta dere tikipaae faairaaalu, fıloi kuti wisinaale maaté deróló fua dapó.

³⁹ Téró, Kótóné fo wosetere berapepaae furaalukélé, mo doasi topo whırape bituatere tikimótóro betaai eķele yóo, kale ęla detere sukamókélé, doasi doi mole topo whırape bituatere tikimótóro eķele yóló betóo, dua dapó.

⁴⁰ Atéturaalu, kale wulia sorapekélé dilikóló atimané muó mole ęla ęlakélé ęlémi sóo, atima dukirópóló momatere alakélé mo fılo sıyóló yóo,

dua dapó. Atétere wh̄irapeta take taletere sukamó, mo doakale dowi kwia saalo ai ape,” yalepó.

*Wulia soné Talepaae male moni ke
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Atéró, me etéyalepó. Momatere bemó so wh̄i atimané tare *moni* s̄utóró Talepaae h̄ale der̄leta duraalu mepaae néli so wh̄iné ti doasi *moni* derótua yalepó. Atétu betepa, Yesu ̄ kaae tawóló daalepó.

⁴² Téyaletei, bet̄a yolealere wulia soné ama son- aai *moni* ke tamo s̄oró wóló deralepó. Ai *moni* keta, kale sonaai *moni* ketamo s̄unipó.

⁴³ Yesuné ai kale wulia soné der̄le wale *moni* ke kolóló, ama yó matere wh̄irapepaae ape yóló duraalu, “Ȳalo dīpaae mo i dere ape. I yolealere wulia soné der̄le wale *moni* kené so wh̄i feané der̄leta yale *moni* fea teraae falapó.

⁴⁴ Ti noatepae, mepaae so wh̄inéta doasi *moni* mupatei, tómó moletei maaté s̄oró wóló der̄leta yalepó. Téyaletei, i wulia sonéta ama depe dolo sesé taretei mo ti kemeróló der̄le walepó,” yalepó.

13

*Mió betere ali kemeteremó yaaire ala
(Mat 24:1-35, Luk 21:5-33)*

¹ Téró, atima ai momatere be taaróló fu bitu, ama yó matere wh̄irapekó bet̄ané ̄paae duraalu, “Yó matere wh̄i-ó, doakale kapo fakené be wisi- naale ai t̄napa kelere?” yalepó.

² Ai fo depa Yesuné duraalu, “Ai t̄ mole doasi be wisinaalerape take fisikó furaalu, mió i ere

kaae betɔ kane fakekélé metamo olekepa ke-laalomeipó. Mo featóro kolokó fóló muaalo ai ape,” yalepó.

³⁻⁴ Atéroró, Yesu ai momatere be ópaae tɛne fapa, *Olip* du sokoremó Pita, Jems, Jon, Andru atimasisi bitu ɔpaae woseturaalu, “Naao mió ti bope yale alarape-a metéli yaaloé? Ai yale fo mo dokonaairaaalu noa alapi depa, kolóló ɔané kisipa yaaloé?” yalepó.

⁵ Ai fo depa Yesuné duraalu, “Mepaae whiné kapala fo yóló ɔiɔ dilikaosóro, mo wisiyóló kaae tawae.

⁶ Mepaae dilikitere whirape wóló, yaalo doi yóló duraalu, ‘Èta ɔiané wópóló kaae tare whi Keriso i ape,’ yóló, so whi fea kópaae fópóló dilikaalo ai ape.

⁷ Bóe mo du betepa kolóló dere foró, me bemó bóe du beterapóló deté kotere fotamo wosóló, diri furu furu duraalu wiyaosé. Ti ai alarapeta, mo yaalotei kemeyaaire be ɔé sókó waai teórapó.

⁸ Me hae kwiamó betere whiró me hae kwiamó betere whitamó bóe daalo ai ape. Me hae kwia tɛteróló kaae tare topo whiraperó me hae kwia tɛteróló kaae tare topo whirapetamo bóe daalopó. Kae kae hae kwiapaae doakale baotere alaró, ɔla sóku alutere alitamo waalo ai ape. Ai alarapeta, sorapené naale saai sisó kaae sóro nukutere kaae ɔapó. Ai alarape yóló kemetepa, nalo mo doasi sekei ala waalopó.

⁹ Ai sekei alarapeta hasókó feni, ɔiapaae mo eraalopa siki sikiyóló betó muae. Ti noatepae, mepaae mo whirapené ɔiɔ be kaae tare whirapené fo tokóló só derópóló, atima naase

tuamó mulóo, mepaae wh̄rapené dīa fo wosetere bepaee dapesó fóló fokosói ala yóo, yaalopó. Dīa yālo ala erateremó, t̄eteróló kaae tare *Gavman* doasi topo wh̄raperō atimané sóró beteró betere topo wh̄rapetamoné keletómó sóró daalaalo ai ape. Atétere be demó, Talené dīapaae erale alarape atimané wosópóló, diaao yaaire t̄ amatei mulaalo ai ape.

¹⁰ Atérō, kemeyaaire be dē sókó waai teópa, folosóró i hae kwia feamó betó mole so wh̄paae mió wosetere fo wisi yó maté kweyóló s̄uraalopó.

¹¹ Atétepa, mepaae wh̄iné dīatamo fo tokótamo yaai dapesó fupa, noa fo yaalorópóló whaalia yaq̄se. Dīané fo yaai kaae seretamo, diaaḡ yaaire fo Talené yó melaalo ai ape. Diaaḡ kisipané yaalomeitei, Kótóné ama Dēi Kepe Wisiné yae dere fotóró yaalo ai ape.

¹² Me wh̄iné ama nomatei mené dópóló eleké deyóo, me wh̄iné ama naaletei me wh̄iné dópóló eleké deyóo, naale senaalenékélé hama alima aḡmó betere hóróló, mepaae wh̄iné dópóló eleké deyóo, yaalopó.

¹³ Dīa yālo ala erótu beteremó, so wh̄i mo feané dīatamo dei tué muturaalu, dīa hóróló bóe daalo ai ape. Téyaalotei, mepaae so wh̄i de epaae kisipa tiki tiróló, diriyóló bitiré fóló kemetere kwiamó sókó fupa, ti atétere so wh̄i aluyaḡsóró yālo tao saalopó.

¹⁴ Diaaḡ keleralemó, Kótóné ama kae bemótei, mo kelaalo sonaalei dowi ala du betepa, Talené doi folokoleróló, be mo wópu mulaalopó. Ai ala enénire tikimótei epa kilitu, i as̄ere fo dos̄atere so wh̄i dīané mo wisiyóló kisipa muae. Ai ala depa,

Judia hae kwiamó betó mole so whi hasi fosópaae botokó fópóló yae.

¹⁵ Diã siki be kemó beteralemó i sekei ala wapa kilitu, siki bemó betereitei taaróló, aqró be kemó mole ɔla ɔla sene derepéni taaróló botokó fae.

¹⁶ Mepaae whi kutómó daaraalemó ai ala depa, ama daae mulale bukutere kuti momó sene feni, mulópóló taaróló botokó fae.

¹⁷ Atétere sukamó, mepaae naale ere soraperó naale senaale tare sorapetamo botokó faaire sɔni bipi ereteiné mo doa kɔlerapó.

¹⁸ Térapa, ai alarape sosóli alimó yaqsórópa, moma betã du betae.

¹⁹ Ti noatepae, Atétere alimó mo doakale dowi seke waalo ai ape. Mo take Kótóné keké nale alimó kaae sóró bitiré wóló, mió i alimókélé atei kaae dowi sekei ala mo kolókélé inipó. Téró bitiré fóló, nalopaaekélé atei kaae dowi sekei ala momó kae kelaalomeipó.

²⁰ Ai be derape Talené haŕlekeróló tukóló mulóluã meisóró, ti so whi mo betãkókélé haŕsóko fuã meipó. Talené ama sorokósu yóló kae betero betere so whimó kisipa mutu, be derape haŕlekeróló tukóló muló beteraipó.

²¹ Ai sukamó whi mené diãpaae duraalu, ‘Kale sóró betero betere whi Keriso ai walapa kelae!’ Ó u wóló betere ape depa wosóló, mo dapóló momókó tué tiki tiraqse.

²² Ti noatepae, mepaae Keriso aqyóló dilikitu betere whiraperó Kótóné kóló whipóló kapala fo yó matere whirapetamo waalo ai ape. Atétu, kae kae ala yaairémó eratere doasi alaró kae kae kele-

mei alarapetamo eróturaalu, Kótóné sorokósu yóló kae beteró betere so whikélé kópaae fenérémóló kaae kolóló sų saalopó.

²³ Téyaalopa, diğ dilikóló kópaae falaqsóró, siki siki yóló bituraalu mo wisiyóló kaae tawae. Ai alarape fea yaai teópatei, yalo diğpaae i dere ape.

²⁴⁻²⁵ Ai sekei alarape wale kılıpaae ti i asere fo dokonóturaalu, i alarapepi yaalo ai ape.

‘Suka ke aluróló dilikiróo, Wéliékélé de iniyóo, hōrerapekélé i haepaae torokó dorowóo, yaalopó.

Téturaalu, Kótóné ama bole fotokōnétei ó sa wor-eróturaalu, samó ere ɔla ɔlakélé fea wore yaalo ai ape,’ erapó.

²⁶ Atétere sukamó, kale Whinė Naalema a ama fotokōró mo kae ere de wisinaaletamo sako tuamó sóko wapa, so whi feané kelaalo ai ape.

²⁷ Atéro wóló daalu, ama sorokósu yóló kae beteró betere so whi dape siré kweyópóló, ama *ensel*-rape dotonaalopó. Haeró sa kwiatamo dene fale dokō feamó, betóló fale so whi dape siré kweyópóló dotonaalopó.

²⁸ Téró fo me i ape. Ni nosepaae dó faróló dere fo diaağ wisiyóló tuğ yaasepóló, i dapa wosae. Nose sóku fóló, totokō momó beletapa kilituraalu, kale ba fo ali mió felekemó sóko walapó dua dapó.

²⁹ Yalo i bopeyale alarape eratepa kilituraalu, kale Whinė Naalema felekemó waai, tu serekemó daapa dapóló tuğ muae.

³⁰ Yalo diğpaae mo i dere ape. Mió i alimó betó mole so whi fea sukuni hağe betepatei, i alarape mo eratepa kelaalo ai ape.

31 Ó s̄aró i haetamo kemeyaalotei, ȳalo fo bet̄a mo kemekélé ini, h̄ale muótóró tawaalopó.

*À waaire be d̄eró suka keletamo tuénipó yale fo
(Mat 24:36-44)*

32 Mo wh̄i bet̄anékélé, hepen bemó betere *ensel-*rapekélé, Naalemanékélé, ai be d̄eró suka keletamo tuénitei, i be d̄emó i alarape yaalopóló, Alimané bet̄a tuérápó.

33 Térapa, à waaire be d̄e dīa tué inireteiné ali ali yaosóró, betere dokó siki siki du betae.

34 Kale Wh̄iné Naalema waaireteita, i ala dere kaaepó. Bet̄a wh̄i metikipaae faairaalu, ama kutó diratere wh̄irapepaae kutó bet̄a bet̄a yóló dokoratapó. Atéró, be t̄u sókó walemó daayaaire wh̄ipaaekélé, mo wisiyóló kaae tawae yóló à fulapó.

35-36 Ti be tale fesaae waaire suka dīa tuénipa, ai be d̄e kaae tawóló betae. Ti noatepae, suka doropolepaae ó dilikitamo ó be d̄eyaai bané hale deretamo ó dīa noke firepaae ó suka sokoterepaae à hapale sókó walemó, dīa ali ali eraosóró kele diriyóló betaasepóló dapó.

37 Ȳalo i dere fota, dīapaae maaté dumitei, so wh̄i feapaae à mo waalopa, hotowayóló kaae tawae, yóló i dere ape,” yalepó.

14

*Betani bemó Yesu wel w̄ei dilale fo
(Mat 26:1-13, Jon 12:1-8)*

1 Atéró, kale bosenyóló fele be d̄eró fopei *bred* o deyóló nokole be d̄etamo sókó waai, tamo be

de hãle mupa etéyalepó. Kale so whimó mo-maratere whiraperó Moses-né asere fo yó matere whirapetamoné Yesu tawóló daaire tu kikitu duraalu, “Dané a neyóló tawóló daaloé?” yalepó.

² Tétepa, mepaae whiné duraalu, “Itei kaae ɔla detere be demó dané ai ala enalemó, ti so whiné hõle sóró doasi foya enérapó,” yalepó.

³ Téró, Yesu a Betani bemó dowi humu fuluné tiki dopa, take ama wisirale whi Saimon-né bemó ɔla nuku beterepó. Atétepa, so betané *alabasta* kanené aleale wutimó felé kɛlaa wale *nadi wel* wɛi maapa tawóló walepó. Ai wɛita, doasi *moni*-né duputeretei kale soné ai wuti topo dopó faróló, Yesuné topomó suniyalepó.

⁴ Atétere ala mepaae whirapené kilitu, ai sotamo dei tué muóló atimasisitei duraalu, “Ai wɛi wisi-naale noatepa hãle besekéróló suniyalerópó?”

⁵ I wɛita, dotonóló 300 *denarias moni* sóró mepaae hãle yolealere so whimó móluasóró wisiuapóló,” deteraayóló tamo foné su betalepó.

⁶ Atétu betepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ama epaae mo kokõi ala wisinaale eralepa, diaaɔ a foné sere ala taalae.

⁷ Ai yolealere so whita, suka fea diatamo bitu, diaaɔ tao saai kisipa mutere sukamó tao sua enérapó. Téyaalotei, ɛta suka fea diatamo betó tawaalo meipó.

⁸ Téyaaireteiné ai soné ama enére ala ai yale ape. Ama ai yale alata, yalo tiki douratere sukamó felé kɛlaa wisi wópóló yaaire ala sɔralepó.

⁹ Yalo diapaae mo i dere ape. Hae kwia feapaae kale fo wisi yó maté kuturaalu, i soné epaae

erale alakélé tuétóró hãle yó taru, yó melaté kwęyaalopó,” yalepó.

¹⁰ Téró Yesuné ama yó matere 12 whırapekó Iskariot be whı́kó Judas ą Talepaae momaratere topo whırape beterepaae Yesu daaire tų aleyópóló eleké dene felepó.

¹¹ Atéteremó, kale whırape atima hękesené sukuturaalu, Judas-mó *moni* melaai taleyóló mulalepó. Tétepa Judas ą bituraalu, Yesu eleké deyaaire tų kekitu betalepó.

Talepaae erale ala tuę muóló nokole ọla

(Mat 26:17-30, Luk 22:7-23, Jon 13:21-30, 1Korin 11:23-25)

¹² Téró, kale fopei *bred* o deyóló nokole *fula* kaae sere be demó i ala yalepó. Atimané mara mole ala sya furaalu, kale bosneyóló fele be demó ọla deyaai *sipsip* hupu male dóló simó biliyóló nukua dapó. Ai ala yaai, Yesuné ama yó matere whırapené ąpaae woseturaalu, “Kale bosneyóló fele be demó deyóló naaire ọla ɗané mé bemó taleyóló mularóé?” yalepó.

¹³ Ai fo depa, ama yó matere whırapekó tamo dotonaai duraalu, “Diaamo ai doasi be huluapaae fóló kelenalemó, tų tuámó betą whı́ ą wẹi wuti beleyóló wou betepa hokolaayaalo ai ape. Téyaalopa, diaamokélé ątamo fae.

¹⁴ Atéro, ą fole be dolopaae diaamokélé fóló, ai be talepaae i fo yae. ‘Yó matere whı́ ą ama yó matere whırapetamo, kale bosneyóló fele be demó detere ọla naairaalu wale whırape betaaire be ke mé eré?’ yóló wosae.

15 Ténalemó, ọla ọla fea sùmótóró sisóló muló betere siki be ke doasi ama diaamopaae yó melaalo ai ape. Ai be dolomó òḡané naaire ọlakélé taleyóló mulale fae,” yóló dotẹyalepó.

16 Tétépa, ama yó matere whị tamo fóló ke-lalemó, Yesuné atimaamopaae epa kelaalo ai ape yale alatóróti, mo epa kelalepó. Atépa, ai be ke dolomó kale bosenyóló fele be òmó deyóló naaire ọla taleyóló mulalepó.

17 Téró, be dikiteretamo Yesu ọ ama yó matere 12 whịrapetamo sókó walepó.

18 Atéró, atima be dolomó ọla nuku bitu, Yesuné ama yó matere whịrapepaae duraalu, “Yọlo òḡapaae mo i dere ape. Mió ẹtamo i ọla nuku betere whịrapekó betané ẹ òpóló me whịpaae eleké deyaalo ai ape,” yalepó.

19 Ai fo deremó, atima tuẹ seketepa ọpaae duraalu, “Yọ yọlo eleké deyaalopóló de?” yóló, atima feané betọ kaae fotóró deté felepó.

20 Tétépa, Yesuné atimapaae duraalu, “Ai ala yaaire whịta, òḡ 12 whịrapekó mió i nuku dolomó *bred* o wẹimó tópuró su yóló nuku betere whịnétei ẹ òpóló eleké deyaalo ai ape.

21 Atéró, kale Whịné Naalemapaae eraaire alata, kale ašemó ere fo mo dokonaalo ai ape. Téyaalotei, kale Whịné Naalema òpóló eleké deyaaire whị ọ betọ doasi dowi kwia saairemó wió yae! Ai whị ọ hamané dewuọ meisóró, mo wisi wuọpó,” yalepó.

22 Atéró atima ọla nuku bitu, Yesuné kale *bred* o bula betọ tao sóró taru, Talepaae mo kée yóló kolokó daalu yóló, ama yó matere whịrape

dokoróló mótu duraalu, “Ita yało tikipa, sóró nae,” yalepó.

²³ Téró kale dere kaae, *wain* weı wutikélé sóró taru Talepaae mo kée yóló, ama yó matere whırapemó matepa, atima feané betá wutimótei nukulé felepó.

²⁴ Atéró melóló duraalu, “I wutimó maane weıta, Kótóné ama so whı fea aluyaqsóró tao saalopóló, diriróturaalu sunée farale yało sameapó.

²⁵ Yało diápaae mo i dere ape. Ẹ diátamo etéró bitu, *wain* weı momó kae néli hałe bitiré fóló, Kótóné tẹteróló kaae tare aqmó bituraalu, kisi *wain* weı naalopó,” yalepó.

²⁶ Atéró, atima wole fo betá yóló kemetepa, Olip du sorokó mole aqpaae holaai felepó.

Yesuné Pitapaae naao a kisipanipó yaalopóló yale fo

(Mat 26:31-35, Luk 22:31-34, Jon 13:36-38)

²⁷ Atéró fóló, Yesuné atimapaee duraalu, “Mió diá ẹtamo betámó titiyóló beteretei, ẹ taaróló botokó dapo dapo yaalo ai ape. Ti ašemó i fo erapó.

‘Kale *sipsip* hupu kaae tare whı yało dupa, hupu-rape atima botokó dapo dapo yaalopó,’ erapó.

²⁸ Téyaalotei, ẹ momó kepaayóló Kaleli haepaae ẹpi fimó, diá nalo waalo ai ape,” yalepó.

²⁹ Ai fo depa Pitané Yesupaae duraalu, “Mepaae whırapené ya taaróló fupa, ẹ betá mo até yaalomeipó,” yalepó.

³⁰ Ai fo depa Yesuné ɔpaae tokó mótu duraalu, “Yalo yɔpaae mo i dere ape. Mo mió dilikitamo wɔ kakaruk bané hale tamo dakoróló yaaipatei, naao ɛ tuɛnipó fo sore félimó yaalo ai ape,” yalepó.

³¹ Ti fo depa, Pitané fo diriné momó duraalu, “Atimané ɛkélé yɔtamo wusuró dópóló, yalo yɔ tuɛnipó fo mo yaalomeipó,” yalepó. Mepaae yó matere whɔrape feanékélé, ama ai dere fo kaaetóro yalepó.

Ketsemanimó yale ala

(Mat 26:36-46, Luk 22:39-46)

³² Atéroró, atima kelaalo kokɔi tiki Ketsemanimó sókó felepó. Aimó ama yó matere whɔrapepaae duraalu, “Ɛta momane fulapa diɔ imó betó muae,” yalepó.

³³ Atéroró Pita, Jems, noma Jon, atima maaté Yesutamo felepó. Atéroró, Yesuné ama hosaa tuamó mo doasi dele duraalu, sekené sukóló dei fomaake kisipa kaae sóró muté fu betalepó.

³⁴ Atétepa, ama atimapaee duraalu, “Yalo hosaa tuamó dekené sukutu ɛ mo felekemó sukɔai dapa, diɔ imó kaae tawóló betó muae,” yalepó.

³⁵⁻³⁶ Ai fo yóló, ɔ atima betere tiki sawa taaróló fóló, ɔpaae waaire seke ɔsókó fópóló, haemó deraapisa fóló mulu momaturaalu, “Apa-ó, ɛpaae i eraaire sekei ala waqsóro seséyaaire tu mupa, ti naao seséyae.

Tépaatei, yalo kisipa mole ala sya fóló ini, naao kisipa mole ala betɔ erópóló yae,” yalepó.

³⁷ Téró ɔ ama yó matere whɔrape beterepaae momó fesaae walemó, atima noke fopesaapa ke-lalepó. Atépa, Pita turukuróló duraalu, “Saimon-ó,

suka kele betamó ę kaae tawóló bitini, ya noke ai firerapó.

³⁸ Kae kae sų sere alané dią me dowi ala yóló dée nalaqsóró, mo hotowayóló kaae taruraalu momatu betae. Ti noatepae, kepe betenéta mo wisi alamaaté yaai keteke bupatei, tó tikiné dowi ala yaqsóró sesé yaaire fotokų buni, bérapó,” yalepó.

³⁹ Atéro ą fesaae fóló, ama kale yale moma kaaetóró momó yalepó.

⁴⁰ Atéro, ą kale dere kaae momó fesaae wou kelalemó, atima noke kepe depa, fopesaapa yó molepó. Atima atéro noke mo fiyaleteiné, ąpaae noa fo yaalorópóló kóló kóló yalepó.

⁴¹ Atéro, ą sore dakeróló momane fi wouraalu kelalemó, noke fire alatóró yó tapa atimapaee duraalu, “Dią sąa nóló noke fitere ala haę ai yó tare? Sųmó fiyalepa mióta, kale tukóló muló betere sukakele i sókó wale ape. Kelae! mió dowi ala dere whırapené kale Whıné Naalema dópóló, mené eleké ai deyaale ape.

⁴² Mió ę dópóló eleké deyaaire whı ai walapa, turukó hóróló dą faalopa fiępe,” yalepó.

Yesu tawale fo

(Mat 26:47-56, Luk 22:47-53, Jon 18:3:12)

⁴³ Ai fo deretamotóró, ama yó matere 12 whırapekó betą Judas sókó walepó. Ama kılímó, whırape mo fea sepakeró nópulutamo tao diliki yóló wó tarepó. Ai whırapeta, mo so whımó Talepaae momaratere topo whırapekélé, Moses-né asęre fo yó matere whırapekélé, whı disirapekélé, atima fea betamó fo deyóló dotonatepa walepó.

44 Téro, Yesu dópóló eleké deyaaire whịné ọ tawaaire whịrape atima kọlọ kọlọ duraalu, “Họko whịtei tawaọsóró ẹ fóló, yalotamo kọlọ tukó nukupa, ti ọtóró hịti ai ape. Térapa, tawóló dokóló só furaalu, ọ botokó faọsóró mo wisiyóló kaae tawae,” yóló mulélipakalepó.

45 Téro, kale Judas ọ Yesu daalepaae mo hapale sókó fóló duraalu, “Yó matere whị-ó,” yóló kọlọ tukó nalepó.

46 Atétepa, ai wóló daae mole whịrape sókó furaalu, Yesu naasemó etẹe sóró fotokọyóló tawalepó.

47 Atétere ala kolóló, Yesutamo daale whị betané ama sepake sókó sóró, so whịmó Talepaae momaraterere topo whịné kutó diraterere whịné woséli sọae deralepó.

48 Tétepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Eta, *Gavman*-tamo bóe dóló so whị yalo ọlísóró fulapóló ẹ daai nópuluró sepaketamo tao dilikiyóló woute?”

49 Ti ẹ suka fea momaterere be belamó daalu diapaae fo yó mótu betepa, fo tokótamo yaairaaalu, diané ẹ aimó tanipó. Tépateti, kale asẹmó yóló muló betere fo dokonaairaaalu dapa, mo erópóló yae,” yalepó.

50 Yesu atéro tateremó, ama yó matere whịrape atima wimó ọ taaróló, botokó dapo dapo yalepó.

51 Tétepa, betọ kokopei whị kutikélé deréni, ama bukutere deji kuti maaté bukóló Yesu sya fu betalepó.

52 Atéro fu betalemó, atimané ọkélé ama bukure kutitamo touróló tawalemó, ai kutitei atimapaee daae melóló, ọ tiki daapi hẹle botokó felepó.

*Juda topo wh̄irapené Yesu só derale fo
(Mat 26:57-68, Luk 22:54-55, 63-71, Jon 18:13-14, 19-24)*

⁵³ Téró, atimané Yesu ą Talepaae momaratere doasi topo wh̄i beterepaae dapesó walepó. Atéró betepa, ai doasi topo wh̄i aomó betere momaratere wh̄irapekélé, Moses-né asere fo yó matere wh̄irapekélé, wh̄i disirapekélé, fea wóló touralepó.

⁵⁴ Téró Yesu tawóló só fupa, Pita ą nalo dua tokó su deté fu betalepó. Atéró fóló, momaratere wh̄irapené topo wh̄iné be bopéro daaló betere dopóku tų serekemó sókó felepó. Atéró ą ai be kaae tare diki tare wh̄irape betó mole kua dolomó, sosólitepa simó beterepó.

⁵⁵ Atépa, kale momaratere topo wh̄iraperó fo tokóló taletere wh̄irapetamoné Yesu sukópóló daaire bete kikitu betaleteti, bete mekélé kilinipó.

⁵⁶ Atimané ą dópóló kapala fo yóló só deraaitere fo wh̄i feané yaleteti betą fotóro ini, mené fo kae, mené fo kae, du betalepó.

⁵⁷ Atéró, ą só deraai mepaae wh̄i turukó holóló daalu i fo yalepó.

⁵⁸ “Mo wh̄iné naasené teale be ama fisikóló, wh̄iné tenénire momatere be ama sore sukamótóro momó teyaalopó depa, dané wosalepó,” yalepó.

⁵⁹ Téyaleteti, atima feané betą fotóro ini, mepaae wh̄iné dere fo kae, mepaae wh̄iné dere fo kae du betalepó.

⁶⁰ Atétu betepa, momaratere topo wh̄i kale fo tokóló taleraterere wh̄irapené keletómó turukó

horóló daalu, Yesupaae woseturaalu, “Yạ só der-
 atere whịrapené doa i dere fo-a, naao atimapaae
 tokó menitere noatepa de?” yalepó.

⁶¹ Ti fo depa, Yesuné atimapaae fo me tokó
 menipó. Atétepa, kale momaratere topo whịné
 ịpaae momó woseturaalu, “Yạta, wisi alamaaté
 erótu betere Talené naalema so whị tẹteróló kaae
 tanópóló, sóró beteró betere whị Kerisoé?” yalepó.

⁶² Ai fo depa, Yesuné duraalu, “Ai whịta, ẹtóróti i
 ape. Whịné Naalema mo doasi fotokọ bole Talené
 turu naase demó betóo, ó sạko dolomó wóo depa,
 diaaọ kelaalo ai ape,” yalepó.

⁶³⁻⁶⁴ Kale momaratere topo whịné ama deró
 betere kuti bisayóló duraalu, “A só deraaire
 bete kilinipakó, ama dere ala kelale whị me kae
 kekaaloé? Ti Kótó faletere fota, amatei deremó
 ẹané wosalepa, diẹné noa kisipa mute?” depa,
 atimané duraalu, ạ só deraaire fota amatei ai
 yalepa, ạ sukópóló daalopó yóló mulalepó.

⁶⁵ Atéró, mepaae whịrapené ạ fesạ apuróo,
 mepaae whịrapené ti kuti kwiané ama kele
 husiróló dokóló, naase duné dóo yóló, ịpaae
 duraalu, “Yạtamo Kótóné ama whịpata, ti yạ dale
 whị ẹapaae yó ẹlae,” yalepó. Atéró, dikị tare
 whịrapenékélé, ạ tao taru du betalepó.

Pitané Yesu ạ tuẹnipó yale fo

*(Mat 26:69-75, Luk 22:56-62, Jon 18:15-18, 25-
 27)*

⁶⁶ Atétu betepa, Pita ạ momaratere topo
 whịné be boperó betere dopóku aomó kese
 horóló betepa, kale topo whịné kutó diratere
 so seimalerapekó betạ ạ beterepaae walepó.

⁶⁷ Atéroró, Pita ą sosóli depa simó beteremó, kale so seimalené ą kelené kikéroró kaae taru duraalu, “Yąkéleé Nasaret be whíkó Yesutamo betąmó kutua yale whípó,” yalepó.

⁶⁸ Ti fo depa, Pitané kale senaalepaae duraalu, “Naao ai dere fo beteta ę tuéni, ąló ąlórapóló,” ą witepa dopóku tų sereke felekemó bitį felepó.

⁶⁹ Atétepa, kale so seimalené Pita kolóló, aimó daae mole so whípaae momó duraalu, “I whíkélé Yesutamo betąmó kweąale whíkópó,” yalepó.

⁷⁰ Tétepa, Pitané ama kale dere fo kaae momó duraalu, “Ę mo meipó,” yalepó. Atéroró sawa betóló, kale dere kaae mepaae felekemó daae mole whįrapekó betąné ąpaae duraalu, “Ti yąta, ątamo betąmó kweyale whį mo hįti ai ape. Ti noatepae, naao dere fota, Kaleli be fo nakome wosetapó,” yalepó.

⁷¹ Ti fo depa, Pitané atimapaee duraalu, “Diaaq ai bopetere whįta, ę tuénipó. Yąlotamo diąpaae kapala fo depa, ti Talené ę dópóló yae,” yóló, mo dirii dąle dere fo kaae yalepó.

⁷² Ai fo deretamotóroró, kale wą *kakaruk* bané hale tamo dakoróló yalepó. Tétepa, take Yesuné Pita ąpaae du, wą *kakaruk* bané hale tamo dakoróló yaaipatei, naao ę tuénipó fo sore félimó yaalopó yaletei, kisipa muni walepó. Atétepa, ą dekené sukuturaalu, doasi wole du betalepó.

15

Pailat-né Yesu dae yale fo
(*Mat 27:1-2, 11-26, Luk 23:1-5, 13-25, Jon 18:28-19:16*)

¹ Atéró, mo hĩkati so whĩmó momaratere topo whĩrapekélé, whĩ disirapekélé, Moses-né asere fo yó matere whĩrapekélé, fo tokóló taleraterere whĩrapekélé, atima fea fo dokóló, mo betạ tuétóró muóló, Yesu naase tamo dokóló dapesó Pailat-né naase tuamó mulalepó.

² Atéró wóló daapa, Pailat-né ạpaae woseturaalu, “Yạta, kale Juda fake so whĩ tẹtéróló kaae tare doasi topo whĩé?” depa, Yesuné ạpaae tokó mótu duraalu, “Épó. Nao ai dere fota, mo dono dapó,” yalepó.

³ Ai fo deremó, Talepaae momaratere topo whĩrapené dei tuẹ mutu, i sekéné kae kae hỏkỏ alarape yalepóló, só deraterere fo du betalepó.

⁴ Atétu betepa, Pailat-né ạpaae momó woseturaalu, “Atima kae kae forapéné yạ só derótu betere fo fea nao woserutei, tokó menitere-a, noatepa de?” yalepó.

⁵ Ai fo depatei, Yesuné kale topo whĩ Pailat-paae me fo tokó menitere ala kilitu, ama sirayalepó.

⁶ Atimané ọla detere alimó, mara mole ala ipó. *Dipula* beteró betere whĩ betạkó ba fo dokỏmó so whĩné sokae dere whĩtóró Pailat-né sókỏ daalótua dapó. Atéró doteyaaí so whĩpaae wosóló, atimané doi dere whĩtóró dotonótua dapó.

⁷ *Gavman*-tamo bóe dóló whĩ dupa, *dipula* beteró betere whĩrapetamo Barabas-kélé beterepó.

⁸ Atépa, so whĩ mo fea Pailat beterepaae wóló woseturaalu, “Nao kale duaterere kaae yaaloé?” yalepó.

⁹ Ti fo depa, Pailat-né atimapaee woseturaalu, “Diaaḡ kisipané Juda so whị tẹteróló kaae tare topo whị dotonaró de?” yalepó.

¹⁰ Fo yaleteita, momaraterere topo whịrape Yesu-tamo dei tuẹ muturaalu, ą daai dapesó wale bete Pailat-né ama kisipa yalepó.

¹¹ Tétepa, kale momaraterere topo whịrapené mo so whịpaae Barabas sokópóló, yae yóló sesemeraterere fo deté kotepa, atimané ai fo yalepó.

¹² Ti fo depa, Pailat-né atimapaee momó duraalu, “Juda so whị tẹteróló kaae tare topo whịpaae yało noa alakó eraró de?” yalepó.

¹³ Tétepa, kale so whịné fo fakeyóló duraalu, “Ai whị filipaa ni tómó oleróló dae,” yalepó.

¹⁴ Ai fo depa Pailat-né atimapaee duraalu, “A me dowi ala initepatei, hałe noatepa daró de?” yalepó. Tétepa, kale so whị feané mo ti fo fakeyóló duraalu, “Filipaa ni tómó sukópóló olerae,” yalepó.

¹⁵ Atétepa, ai so whịné Pailat ąpaae wisi tuẹ muópóló, Barabas atima beterepaae fópóló sokóló daalóló, Yesu mo dirii halika tikinépi fokosoi ala du beteró, filipaa ni tómó sukópóló olerae yóló, diki tare whịrapené naase tuamó mulalepó.

*Diki tare whịné Yesu doka doka yale fo
(Mat 27:27-31, Jon 19:2-3)*

¹⁶ Téró, kale diki tare whịrapené Yesu dape sóró kale topo whị Pailat-né be bela wisinaalené doi Pretorium-paae dapesó felepó. Ai dopóku bolaa dolopaae mepaae diki tare whịrapekélé mo fea ape depa, atima touralepó.

¹⁷ Atéro daaló bitu, sonaai kuti deróo, mu daai kápítei topo wh̄rapené deratere topotao s̄uróló bopeyóló, ama topomó deróo yóló, ą faletu be-talepó.

¹⁸ Atéro, atimané duraalu, “Juda so wh̄i t̄eteróló kaae tare doasi topo wh̄i-ó,” yóló, fes̄aa apuróló dotó tikiné du betalepó.

¹⁹ Atéro, dotó tikiné ama topomó momó du momó du yóló fes̄aa apurótu betalepó. Atéro atima Yesu aq̄mó bukutiri tearó bitu, doa wh̄i-ó yóló doi sóró horóló faletu betalepó.

²⁰ Atétu beteró, atimané ą derale sonaai kuti sókóló, ama kuti momó deralepó. Atéro ą filipaa ni tómó sukópóló, oleraairaaalu dapesó felepó.

*Yesu filipaa ni tómó olerale fo
(Mat 27:32-44, Luk 23:26-43, Jon 19:17-27)*

²¹ Atéro dapesó fu betepa, Sairin be wh̄ikó Aleksandaró Rufus-tamoné alima Saimon ą ipu bemó biti, doasi be huluapaae faai wapa, kale diki tare wh̄rapené ąpaae Yesu dóló oleraaire filipaa ni ą fasóló naao belerae yóló sēyalepó.

²² Atéro, atimané Yesu dapesó fóló, bet̄a hae Kolkotamó sókó felepó. Ai doiné beteta, topo diripó.

²³ Téro, aimó *wain* wēiró kale *mur* ni fet̄amo hosekéróló tepeyóló n̄ópóló melaletei, ama n̄énipó.

²⁴ Atéro, atimané ą filipaa ni tómó sinópóló ol-eralepó. Atéro oleróló, ama kuti atima saairaaalu, bet̄a melaa yalepó. Kale diki tare wh̄rape atima bet̄a bet̄a yóló kapo fakemó siri eróló, sikipaae fesekéé horótua yalemó, mé wh̄iné siri moletei

wisiyóló muni doro wapa, ti ai wh̄iné ama kuti sua yalepó.

²⁵ Téró h̄ika 9 *kilok* sukakelemó, Yesu dóló ol-eralepó.

²⁶ Í betené dalepóló, ą wolerale ni topomó aseýóló olerale fo i ape.

JUDA SO WH̄I TẼTERÓLÓ KAAE TARE TOPO WH̄I

²⁷ Atéró, ọlémi nuku betale wh̄i tamo me wh̄i Yesuné f̄é naase d̄eró oleróo, me wh̄i turu naase d̄eró oleróo, yalepó.

²⁹⁻³⁰ Atéró oloró betepa, mepaae fua wua du betere wh̄irapené k̄ili fépo yóló duraalu, “Ȳata, momatere be fisikóló sore sukamótóró momó t̄eyaalopó du betale wh̄ipa, mió naaotei ȳa tao sóró, ai filipaa ni taaróló dere ape,” dua yalepó.

³¹ Kale yale fo kaae, momaratere topo wh̄iraperó Moses-né as̄ere fo yó matere wh̄irapetamo atimasisitei duraalu, “Mepaae so wh̄i sukaosóró tao sua yale kaae, amatei ą tao sinitupó,” du betalepó.

³² “Ȳatamo Israel fake so wh̄i t̄eteróló kaae tare doasi topo wh̄i Kerisopata, ti d̄a tūé tiki tiraai dapa, ai filipaa ni taaróló dere ape,” du betalepó. Téró, ątamo oleró betere wh̄i tamonékélé, u wh̄irapené dere kaae, faletu betalepó.

Yesu suk̄ale fo

(Mat 27:45-56, Luk 23:44-49, Jon 19:28-30)

³³ Atéró, suka tūamó 12 *kilok* kaae sóró be diki-raletei, kuluka 3 *kilok*-mó momó d̄eralepó.

³⁴ Atéró, ai sukakelemó, Yesuné fo fakeyóló duraalu, “*Eloi, Eloi, lama sabakatani,*” ai fo bete feteyóló “Ẽ t̄eteróló kaae tare Kótóo, ẹ t̄eteróló kaae

tare Kótóo, ẹ wotoró beterópóló, noatepa taaróló feleé?” yalepó.

³⁵ Ama ai dere fo felekemó daae mole whìrapené wosóló duraalu, “Elaijapaae ape yóló, ai dere wosere?” yalepó.

³⁶ Tétepa, betà whì hapale fóló, wépi kaae ọla kape sikimó haka sóró, séli kẹlaa kaae ere *wain* wẹi tópuróló melaai yalemó, mepaae whìné duraalu, “Ilaija wóló ẹ tokóló só fulémóló kelaalopa, kaayae,” yalepó.

³⁷ Atéró, Yesuné fo fakeyóló, ẹ mo ti sukàlepó.

³⁸ Atéteretamo, kale momatere be tuamó satàle yóló oleró betere kuti, hẹletei ó kwiamó kaae sóró tuamó teketé doropóló, salepaae sókó deralepó.

³⁹ Téró, kale 100 diki tare whìrape kaae tare doasi topo whì ẹ Yesu oleró betere tiki felekemó daalemó, ẹ sukàairaalu, dere fo fake wosóo, sukutere alakélé kolóo duraalu, “Haió! Ọta, Kótóné Naalematei ai dirapó,” yalepó.

⁴⁰ Mepaae sorapekélé mo tumó kese anóló daae molepó. Ai sorape kuamó, Maktala sokó Mariakélé, Jems-ró Joses-tamoné hama Mariakélé, Salomekélé, atima atéró daalepó.

⁴¹ Ai sorapeta Yesu sya fóló, take Kalelimó ẹtamo kuturaalu, ẹ ya yàtere ọla melóló kaae tawale sorapepó. Mepaae ẹtamo Jerusalem bepaae wale sorapekélé fea atima daae molepó.

Yesu dourale fo

(Mat 27:57-61, Luk 23:50-55, Jon 19:38-42)

⁴² Kale Juda whìrape atima sẹa nóló betere be ẹ dótóróti sókó waaipa, miótóró kulukapaae ọla ọla sisóló mulatere be ẹmó ai ala yalepó.

⁴³ Tétepa, kuluka deretamo Israel fake so wh̄iné fo tokóló taleratare wh̄irape tuamó doasi doi mole Arimatea be wh̄ikó Josep walepó. Ai sekéta, Kótóné t̄eteróló kaae tare ala w̄ópóló kaae tare wh̄ipó. Atéreteiné ̄a witere alakélé ini, halaainé Yesuné tiki melaaloé? yóló, Pailat-paae wosene felepó.

⁴⁴⁻⁴⁵ Atéró, Yesu mo suk̄lepó dere fo kale Pailat-né wosóló, ̄a kilita sókó fu sira yalepó. Tétu, diki tare wh̄irapené doasi topo wh̄ipaae woseturaalu, “Yesu mo ti suk̄léé?” depa, kale sekéné duraalu, “Ēpó. ̄A mo ti suk̄lepó,” yalepó. Ti fo depa, kale Palaitiné Josep-paae wisirapa tokóló sóró fae yalepó.

⁴⁶ Tétepa, Josep-né ama betā deḡ *linen* kuti wisi-naale dupuyóló, Yesu tokóló haemó mulóló, ama tiki bopeyóló dokalepó. Atéró só fóló, mené aleyóló muló betere kane dolomó douralepó. Atéró, Josep-né ai dou tū kinaaire kane fake bili-raté fóló kinalepó.

⁴⁷ Atéró, Yesu dourótu betepa, Maktala sokó Mariaró Josep-né hama Mariatamo mo tumó daalu, kese faló beterepó.

16

Yesu kepaayale fo

(Mat 28:1-8, Luk 24:1-12, Jon 20:1-10)

¹ Téró, kale s̄aa nokole be deḡ kemene fupa, Maktala so Mariakélé, Jems-né hama Mariakélé Salomekélé, atima felé k̄elaa wale wisi wisi ̄la Yesuné tikimó dil̄ale faai dupuyalepó.

² Atéró, *fula* kaae sere be demó, hika suka hoteretamo kale sorape atima Yesu mole dou tópaae felepó.

³ Atéró atimasisi fu bituraalu, “Kale dou dolo kinó betere doasi kane fake betà né tukweyóló biliraté faalorópó?” deté fu betalepó.

⁴ Atima atéró mo umó wou bitu kese faralemó, kale dou dolo kinó betere doasi kane fake biliraté fóló, demó muló betepa kelalepó.

⁵ Atépa, atima dou dolopaae felemó, betà kokopei whi dei kuti wisinaale deróló, turu naase deró betepa kólóló, atima witu kilita sókó felepó.

⁶ Atétepa kale whiné atimapaee duraalu, “Dià wiyóló kilita sókó faose. Diàta, atimané filipaa ni tómó oleróló dale Nasaret whi Yesu kekitu beterapó. Aa imó muni, kepaayóló ai fele ape. A mulale tikikélé hãle ai erapa kelae.

⁷ Térapa dià fóló, ama yó matere whi Pitaró mepaae yó matere whirapetamopaae i fo ene fae. Take a sukai bituraalu, yale fo motóróti dokonóturaalu, dià wópóló, folosóro api Kaleli haepaae ai fale ape. Térapa, dià aipaae fupa, a aimó kelaalopó,” yalepó.

⁸ Ai fo deremó, kale sorape atima diri furu furu yóló kilita sókó furaalu, doutó taaróló botokó felepó. Atéró, kale sorape atima aso sókó feleteiné witepa, atimané kelale alarape me whipaae inipó.

⁹ Fula kaae sere be demó Yesu a kepaayóló mo hikati Maktala be sokó Maria daalemópi sókó walepó. Aa, take Yesuné weikeró dowi keperape betepa, hõkonale sopó.

¹⁰ Téró, Maria ą fóló, Yesutamo kweyale whırape dekené sukuturaalu, molómó betó mupa, ama kelale ala fea atimapaee yalepó.

¹¹ Téyalemó, atimané kale soné Yesu kepaayóló betepa kelalepóló ene wale fo wosóló, mopóló tué tiki tirénipó.

¹² Téró nalomo, ama yó matere whırapekó tamo whı, doasi be hulua taaróló, me tikipaae faai fu betalemó, Yesuné ama tiki mo kae daayóló, atimaamo fu betere tuámó sókó wóló, daapa kelalepó.

¹³ Atétepa, kelale whı tamoné mepaae yó matere whırapepaae ą mo kepaayóló beterapó fo ene walemókélé, mo dapóló atima tué tiki tirénipó.

¹⁴ Atéró, nalo Yesu ą ama yó matere 11 whırape ęla nuku berteremó sókó walepó. Atéró wóló, atimané ą mo kepaayóló beterapó dere fo wosóló, tué tiki tiréni deremó, atima foné sóró duraalu, “Diaaę kutiri hapóluru dowaae fóló, ę kepaayóló beterapóló ene wale fo wosóló, mopóló tué tiki tirénitere noatepa de?” yalepó.

¹⁵ Atéró, atimapaee duraalu, “Kótóné kaaróló berteró betere kae kae tiki daae mole so whı feapaae i kale kisi fo wisi yó melaté kweyae.

¹⁶ Mepaae so whı detamo tué tiki tiróló bitu wei tóputepa, ti atétere so whı aluyaqsóró Kótóné tao saalotei, mepaae tué tiki tirénire so whı ti ama só deróló, dowi dupu melaalopó.

¹⁷⁻¹⁸ Atéró, tué tiki tiró betere so whıné etei kelemei alarape eraalo ai ape. So whı tuámó betó mole dowi keperape yalo doimó hękonótua yóo, kae kae be fo tuénirutei tuére whıné dere fo kaae

yóo, whị dele dowi wulirape naasené tatua yóo, hereikélé naalotei sukuni yóo, hepo daróló mole so whịné tikimó naase mulatepa wisi yóo, yaalo ai ape,” yalepó.

¹⁹ Atéró, Tale Yesuné atimapaee ai forape yóló kemetepa, Kótóné ą hepen-paae dapesó holóló, Talené ama turu naase dẹmó beteralepó.

²⁰ Atéró, ama yó matere whịrape atima hae kwia feapaae kale kisi fo wisi yó maté kwẹyaai felepó.

Atima atéró yó maté kotere fo so whịné mo dapóló tuẹ muópóló, mepaae kelemei alarape er-aaire fotokọ Talené atima tuapaae mo sụralepó.

**Yesu Kerisoné So Whi Tao Sere Kisi Fo Wisi
The New Testament in the Falopa Language of Papua
New Guinea**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Folopa)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

 You include the above copyright and source information.

 You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2009-10-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0102a9df-173c-5a64-b766-14ab67a86105